

2045

ŽIVIMO BREZMEJNO

STRATEGIJA RAZVOJA
MESTNE OBČINE NOVA GORICA
DO LETA

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

avgust 2026

Prepričani smo, da ima Mestna občina Nova Gorica vse pogoje, da do leta 2045 postane ena najbolj kakovostnih in prepoznavnih evropskih občin za življenje, delo, ustvarjanje in sodelovanje.

Strategija pred vami je naš skupni kompas na tej poti.

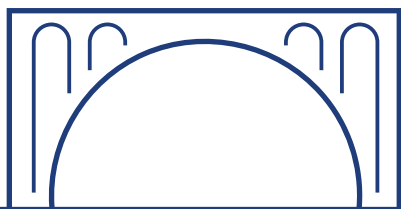

Kazalo

06	Nagovor župana
08	1 Strategija na kratko
16	2 Zakaj strategija
18	3 Pot do strategije
20	4 Razvojni položaj in ključni izzivi mestne občine
21	4.1 Demografska odpornost in privabljanje aktivnega prebivalstva
22	4.2 Kritična masa in vloga regijskega ter čezmejnega središča
22	4.3 Mesto in podeželje kot povezan razvojni prostor
23	4.4 Regionalna konkurenčnost in centralizacija
23	4.5 Prehod v novo razvojno ekonomijo
24	4.6 Od simbolne čezmejnosti k funkcionalnemu brezmejnemu prostoru
25	4.7 Zaupanje, usklajenost in izvedbena sposobnost
25	4.8 Občinske finance
26	5 Vizija razvoja Mestne občine Nova Gorica do leta 2045
30	6 Horizontalni načeli razvoja
36	7 Razvojni stebri in strateški cilji
38	7.1 A – AMBICIOZNO GOSPODARSTVO
42	7.2 B – VKLJUČUJOČA DRUŽBA
46	7.3 C – MESTO PRILOŽNOSTI
50	7.4 D – VITALNO PODEŽELJE
54	7.5 E – GORIŠKA EVROREGIJA
58	8 Strateški projekti in programski sklopi
68	9 Od strategije do izvedbe
70	10 Spremljanje napredka
72	11 Skupni razvojni dogovor do leta 2045

Samo Turel
župan Mestne občine Nova Gorica

Spoštovane občanke in občani, spoštovani partnerji razvoja,

pred nami je Strategija razvoja Mestne občine Nova Gorica do leta 2045 – dokument, s katerim skupaj oblikujemo vizijo skupnosti, v kateri želimo živeti, ustvarjati in razvijati prihodnje generacije. Nova Gorica je mlado mesto z drzno zgodovino. Nastala je kot simbol novega začetka, danes pa ima priložnost postati zgled sodobnega evropskega mesta, ki svojo prihodnost gradi na znanju, sodelovanju, odprtosti in kakovosti življenja. Izkušnja Evropske prestolnice kulture 2025 nam je pokazala, da največje razvojne preboje dosežemo takrat, ko presežemo meje – geografske, institucionalne in miselne. Zato je vodilo Živimo brezmejno mnogo več kot slogan. Je razvojna usmeritev, ki nas spodbuja k povezovanju ljudi, idej, institucij in prostora.

Strategija razvoja Mestne občine Nova Gorica do leta 2045 predstavlja skupni razvojni dogovor. Ne prinaša seznama posameznih želja ali kratkoročnih projektov, temveč postavlja jasen okvir za premišljene odločitve, dolgoročna partnerstva in usklajeno izvajanje razvojnih politik. Temelji na prepričanju, da lahko največ dosežemo z medsebojnim sodelovanjem – med mestom in podeželjem, gospodarstvom in znanjem, kulturo in turizmom, lokalnim okoljem ter evropskim prostorom. Vizija, ki nas vodi, je jasna: Mestna občina Nova Gorica zagotavlja zdravo in privlačno življenjsko okolje, je brezmejno, evropsko, univerzitetno središče z ambicioznim gospodarstvom. To je vizija občine, ki zna izkoristiti svoje razvojne prednosti, krepi kakovost bivanja, spodbuja ustvarjalnost in podjetnost ter odpira priložnosti za vse generacije. Pet razvojnih stebrov strategije – ambiciozno

gospodarstvo, vključujoča družba, mesto priložnosti, vitalno podeželje in goriška evroregija – skupaj tvorijo celovito razvojno zgodbo naše občine. Stebri predstavljajo vsebinski okvir za trajnosten razvoj, večjo odpornost prostora in višjo kakovost življenja v prihodnjih desetletjih.

Pri uresničevanju te vizije bodo odločilni tudi ključni razvojni projekti. Od vzpostavitve vozlišča znanja v Solkanu, razvoja univerzitetnega središča in prestrukturiranja PC Kromberk do čezmejnega prometnega vozlišča, razvoja območja reke Soče, novih stanovanjskih območij ter krepitve lokalnih središč. Pri njihovi izvedbi ne bomo čakali do leta 2045. Vsi ti projekti so pomembni kot investicije, hkrati pa prinašajo nove priložnosti, večjo povezanost prostora in skupnosti ter s tem uresničujejo naše dolgoročne cilje.

Uspeh strategije ne bo odvisen le od občinske uprave ali posameznih institucij. Njeno uresničevanje bo mogoče le ob aktivnem sodelovanju občanov in občanov, gospodarstva, javnih zavodov, nevladnih organizacij, izobraževalnih ustanov ter številnih razvojnih partnerjev doma in v tujini. Prav zato je ta strategija predvsem povabilo k skupnemu ustvarjanju prihodnosti.

Pred nami je obdobje pomembnih odločitev. Prepričani smo, da ima Mestna občina Nova Gorica vse pogoje, da do leta 2045 postane ena najbolj kakovostnih in prepoznavnih evropskih občin za življenje, delo, ustvarjanje in sodelovanje. Strategija pred vami je naš skupni kompas na tej poti.

1

Strategija na kratko

Strategija razvoja Mestne občine Nova Gorica do leta 2045 (v nadaljevanju MONG 2045) je krovni razvojni dokument občine. Povezuje ključne razvojne izzive, obstoječe sektorske usmeritve, pobude deležnikov in prihodnje projekte v skupno razvojno smer. Njena naloga ni pripraviti seznam posameznih želja ali investicij, temveč določiti jasen okvir za dolgoročne odločitve, partnerstva in izvajanje razvojnih projektov.

Strategijo usmerja naslednja vizija:

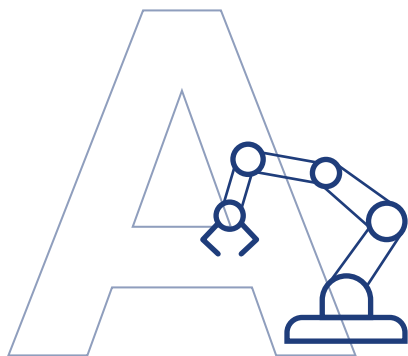
Mestna občina Nova Gorica zagotavlja zdravo in privlačno življenjsko okolje, je brezmejno, evropsko, univerzitetno središče z ambicioznim gospodarstvom.

Slogan

Živimo brezmejno

pa je izraz razvojne drže, s katero želi Mestna občina Nova Gorica (v nadaljevanju MONG) uresničevati svojo vizijo do leta 2045. Nadgrajuje izkušnjo Evropske prestonice kulture 2025 (GO! 2025) in prenaša sporočilo Go Borderless/Gremo brezmejno v dolgoročni razvojni pristop občine. Brezmejnost v okviru te strategije pomeni sposobnost povezovanja: med Novo Gorico in sosednjo Gorico ter ostalimi občinami, mestom in podeželjem, občino in regijo, znanjem in gospodarstvom, kulturo in turizmom ter lokalnim in evropskim prostorom.

Strategija temelji na petih razvojnih stebrih:

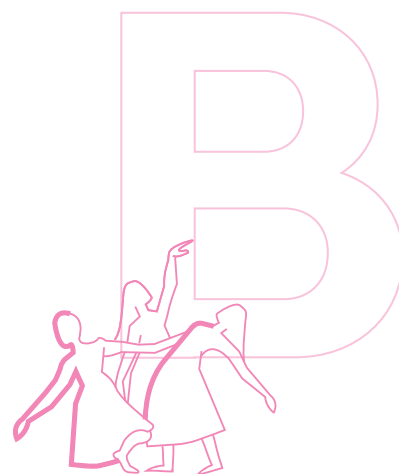

Ambiciozno gospodarstvo

usmerja Novo Gorico v razvoj znanja, talentov, inovativnosti, podjetništva, obrti, malih in srednjih podjetij, turizma ter gospodarskega okolja z višjo dodano vrednostjo.

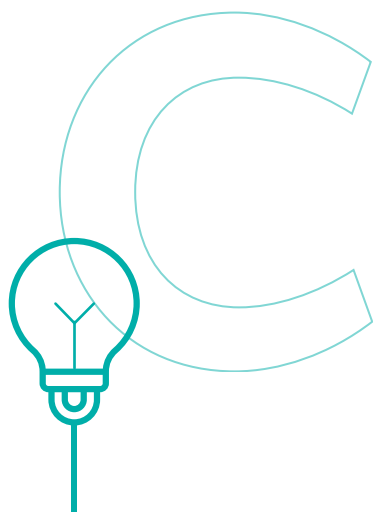
V okviru teh stebrov strategija določa dvanajst strateških ciljev. Cilji so oblikovani tako, da presegajo zgolj ozko gledano področje občinskih pristojnosti. Opredeljujejo vsebine, ki so medsebojno odvisne in postavljajo osnovo za dolgoročni razvoj. Izvajanje strategije temelji na oblikovanju partnerstev, strateških projektih, ambicioznih programskih sklopov, akcijskih načrtih in preudarnih proračunskih odločitvah.

Horizontalni načeli – brezmejnost in trajnostni pristop – sta orodji za pripravo dejavnosti in projektnih pobud ter presojo predlogov projektov, s katerimi se bo MONG srečevala v prihodnosti. Brezmejnost opredeljuje drzno in inovativno postopanje za preseganja vseh vrst mej, medtem ko trajnostni pristop zagotavlja usmeritev za izbiro projektov, ki celostno prispevajo k ohranjanju vrednot kakovosti bivanja, zdravega življenjskega okolja in skrbi za ohranjanje naravnih virov.

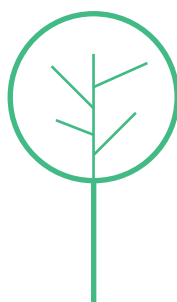
Vključujoča družba

postavlja v ospredje kakovost bivanja, dostopnost storitev, stanovanjske rešitve, medgeneracijsko povezanost, varnost, zdravje, kulturo, šport in vključevanje različnih skupin prebivalcev.

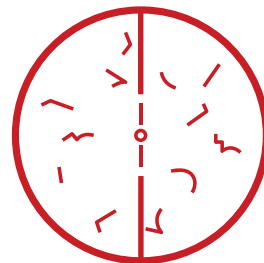
Mesto priložnosti

obravna mesto Nova Gorica kot zeleno, zdravo, kakovostno in prepoznavno urbano središče, ki razvija javni prostor, trajnostno mobilnost, ključne mestne funkcije ter privlačno okolje za življenje, delo, študij in prosti čas.

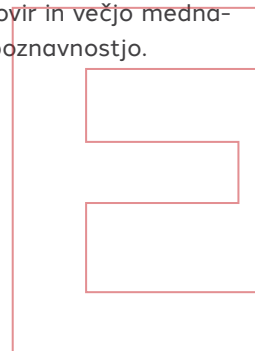
Vitalno podeželje

poudarja pomen poseljenega, aktivnega in razvojno vključenega podeželja, kjer se prepletajo kakovost bivanja, kmetijstvo, lokalna samooskrba, naravna in kulturna dediščina, turizem, rekreacija ter nove oblike dela.

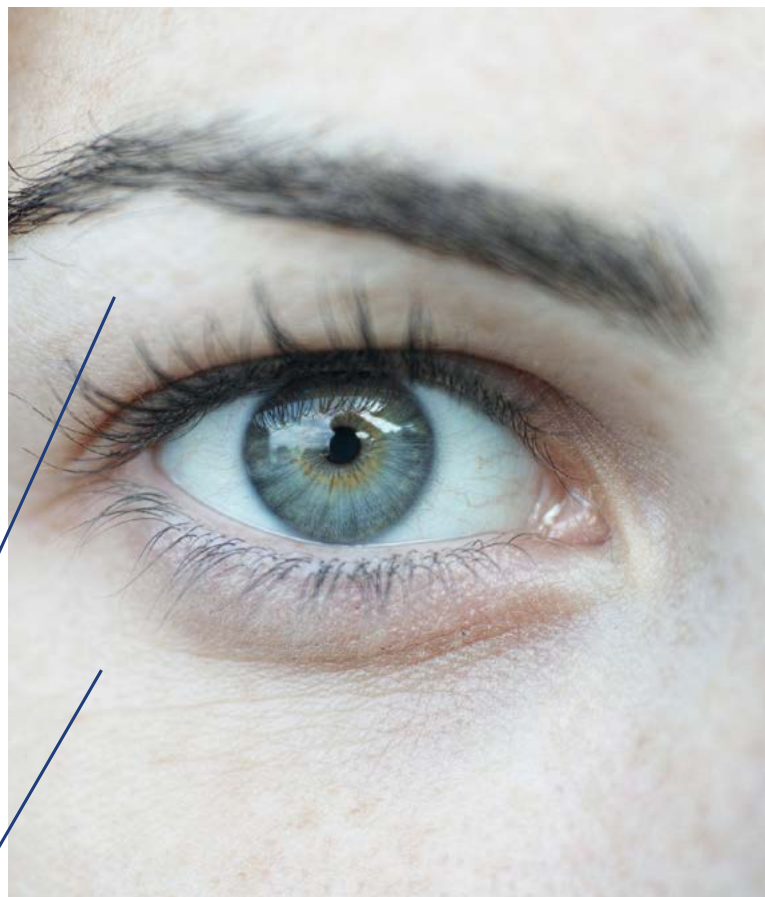

Goriška evroregija

opredeljuje Novo Gorico kot del širšega čezmejnega prostora, kjer se razvojne priložnosti oblikujejo s skupnim načrtovanjem, povezano mobilnostjo, usklajenimi storitvami, odpravljanjem administrativnih ovir in večjo mednarodno prepoznavnostjo.

Strategija razvoja MONG 2045 je skupni razvojni dogovor o prihodnosti občine. Njena naloga je, da pomaga usmerjati razvojne odločitve, povezovati ključne akterje in pretvarjati prednosti MONG v dolgoročne razvojne rezultate.

KLJUČNI RAZVOJNI PROJEKTI :

-
- 1 Vozlišče znanja v Solkanu –**
najpomembnejši strukturni projekt

 - 2 Revitalizacija in prestrukturiranje poslovne cone Kromberk zahod –**
razrešitev desetletja trajajoče stihije

 - 3 Čezmejno prometno vozlišče –**
od simbolične k funkcionalni brezmejnosti (s skrbjo za lokalne prebivalce)

 - 4 Fakultetni center Univerze v Novi Gorici –**
osrednji projekt univerzitetnega mesta

 - 5 Aktivacija stavbnih zemljišč za stanovanjsko gradnjo –**
podporni projekt, ki omogoča realizacijo ostalih (Majske poljane, Rezidenca ob Kornu, OPPN ob gasilskem domu, Ščedne, podeželje)

 - 6 Čezmejni razvoj območja reke Soče:**
Soča-Isonzo II – vodilni projekt identitete prostora

 - 7 Program revitalizacije lokalnih središč –**
projekt teritorialne kohezije občine

KRATICE IN KLJUČNI POJMI

KRATICA/POJEM	POJASNILO
Akcijski načrt	Izvedbeni dokument strategije, ki za določeno obdobje podrobneje opredeli prednostne aktivnosti in projekte, njihove nosilce, časovni okvir ter po potrebi finančne vire.
Brezmejnost	V strategiji brezmejnost ne pomeni odpravljanja državnih ali občinskih meja. Pomeni način razvoja, ki temelji na povezovanju mesta in podeželja, Nove Gorice in Gorice ter ostalih občin, institucij, ljudi, znanja, gospodarstva, kulture znotraj evropskega prostora.
Čezmejno somestje	Funkcionalno povezan urbani prostor Nove Gorice, Gorice in Šempetra pri Gorici, v katerem se prebivalci, storitve, gospodarstvo, izobraževanje, kultura, mobilnost in druge mestne funkcije vse bolj povezujejo ter dopolnjujejo prek državne meje.
Čezmejno širše mestno območje	Funkcionalno povezano gravitacijsko območje Gorice in Nove Gorice. Presega trenutno opredeljene meje delovanja EZTS.
Čezmejno urbano območje	Funkcionalno povezano gravitacijsko območje Nove Gorice, Šempetra pri Gorici in Gorice
EPK 2025	Evropska prestolnica kulture 2025 – naziv evropske pobude, v okviru katere je Nova Gorica skupaj z Gorico izvedla čezmejno zasnovan kulturni program.
EZTS GO	Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje – čezmejna institucija, ki povezuje občine Novo Gorico, Gorico in Šempeter - Vrtojbo ter omogoča pripravo in izvajanje skupnih čezmejnih projektov in aktivnosti.
GO! 2025	Ime in znamka čezmejnega programa Evropske prestolnice kulture 2025 Nova Gorica-Gorica. Program in njegovo sporočilo Go Borderless/Gremo brezmejno predstavljata pomembno izhodišče za nadaljnje čezmejno povezovanje ter razvojno usmeritev Živimo brezmejno.
Goriška evroregija	Širši čezmejni goriški prostor, ki zajema Severno Primorsko (Goriško) razvojno regijo na slovenski strani in primerljivo območje (Goriška provinca) na italijanski strani meje ter ga strategija obravnava kot območje skupnih razvojnih priložnosti, povezovanja storitev, gospodarstva, infrastrukture, znanja in kakovosti bivanja.
Horizontalno načelo	Skupno merilo za pripravo in presojo projektov, programskih sklopov ter pomembnejših razvojnih odločitev, ki se uporablja pri vseh razvojnih stebrih.
Kritična masa	Zadostno število prebivalcev, uporabnikov, podjetij, institucij ali drugih dejavnosti, ki omogoča razvoj in dolgoročno vzdržnost zahtevnejših storitev, infrastrukture in razvojnih funkcij.

Mesto Nova Gorica	Območje naselij Nova Gorica, Solkan, Kromberk, Pristava, Ajševica, Rožna Dolina, Loke in Stara Gora
MONG	Mestna občina Nova Gorica
Novi evropski Bauhaus	Evropski razvojni pristop, ki povezuje okoljsko trajnostnost, vključevanje ter kakovost prostora, rešitve in uporabniške izkušnje.
Programski sklop	Povezana skupina aktivnosti, ukrepov ali manjših projektov, ki skupaj prispevajo k doseganju posameznega strateškega cilja.
Razvojni steber	Eno od petih glavnih področij, na podlagi katerih strategija usmerja dolgoročni razvoj Mestne občine Nova Gorica.
Somestje	Skupina medsebojno povezanih mest in/ali drugih naselij, v katerih se dejavnosti razporejajo po načelu dopolnjevanja funkcij. Naselja z medsebojnim povezovanjem in razmeščanjem funkcij krepijo svoje vloge v urbanem sistemu.
SPRS 2050	Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050
Središče	Urbano naselje, v katerem so delovna mesta, storitve splošnega pomena, stanovanja in druge storitve (na primer trgovina) ter druge dejavnosti (na primer kulturne ustanove), ki oskrbujejo prebivalce v naselju in na njegovem vplivnem oziroma gravitacijskem območju.
Strateški cilj	Želeno dolgoročno stanje oziroma razvojna sprememba, ki jo želi občina skupaj s partnerji doseči do leta 2045.
Strateški kazalnik	Merilo, s katerim se spremlja, ali se razvoj občine oziroma posameznega razvojnega stebra dolgoročno premika v smeri zastavljenih ciljev.
Strateški projekt	Projekt večjega razvojnega pomena, ki neposredno prispeva k enemu ali več strateškim ciljem in ima pomemben vpliv na prihodnji razvoj občine ali širšega prostora.
Subregijski	Nanaša se na funkcionalno in razvojno povezano območje znotraj razvojne regije, ki obsega več občin oziroma naselij s skupnimi geografskimi, gospodarskimi, prometnimi, storitvenimi ali drugimi razvojnimi značilnostmi. Subregijska raven predstavlja vmesno raven med občinsko in regijsko ravno, vendar ni samostojna upravna ali zakonsko določena teritorialna enota.
Širše mestno območje	Funkcionalno povezano gravitacijsko območje enega ali več središč, znotraj katerega potekajo vsakodnevne selitve prebivalstva (na primer zaradi dela ali oskrbnih dejavnosti), kar povzroča obsežne prometne tokove. Opredeljeno je v Strategiji prostorskega razvoja Slovenije.

The background image is a photograph of a modern architectural scene. In the foreground, a person is riding a bicycle across a paved plaza. Behind them is a wide set of concrete stairs leading up to a building. The building has a glass facade with a pattern of horizontal white lines. To the right of the stairs is a large, white, abstract sculpture with a tall, pointed, conical shape. The sky is blue, and some green leaves of a tree are visible in the top right corner.

2 Zakaj strategija

Mestna občina Nova Gorica potrebuje razvojni okvir, ki bo povezal ključne odločitve, projekte in partnerstva v daljšem časovnem obdobju. V zadnjih dveh desetletjih ni izdelala celovitega strateškega razvojnega dokumenta. Občina ima danes številne sektorske dokumente, razvojne pobude, projektne usmeritve in strokovne podlage. Obstoječe sektorske strategije so večinoma kratkoročne (5 let). V strateških dokumentih je pogosto spregledan ekonomsko-gospodarski položaj občine in položaj njenega podeželskega dela v odnosu do mesta. Strategija razvoja MONG 2045 zato vzpostavlja krovni okvir, ki povezuje različna področja občinskega delovanja v skupno vizijo razvoja mesta, podeželja in regijskega središča z vplivom na goriško širše mestno območje in širši čezmejni prostor.

Obdobje do leta 2045 zahteva dolgoročen pogled, ker se lahko ključni razvojni izzivi občine rešujejo z dolgoročnimi povezanimi ukrepi, ki presegajo eno mandatno obdobje. Demografske spremembe, stanovanjska politika, razvoj gospodarstva, krepitev univerzitetnega in raziskovalnega okolja, prometna povezanost, čezmejno upravljanje, razvoj podeželja, podnebna odpornost ter kakovost javnih storitev zahtevajo vztrajnost, usklajenost in postopno izvajanje v daljšem časovnem obdobju. Strategija je potrebna tudi zato, ker je Nova Gorica poleg občinskega središča tudi regijsko središče in hkrati del čezmejnega središča z oblikovanim čezmejnem širšim mestnim območjem. Kot mestna občina, regijsko središče in del čezmejnega somestja mora oblikovati razvojne odgovore, ki presegajo posamezne sektorje in ozko lokalne interese. Njena prihodnja konkurenčnost bo odvisna od sposobnosti povezovanja: z državo, sosednjimi občinami, Gorico, regijskimi institucijami, gospodarstvom, univerzo, javnimi zavodi, krajevnimi skupnostmi in civilno družbo.

Izkušnja Evropske prestolnice kulture 2025 je pokazala, da lahko Nova Gorica s čezmejnim sodelovanjem, ustvarjalnostjo in jasno razvojno ambicijo oblikuje razvojne projekte evropskega pomena. Vendar mora ta izkušnja postati več kot enkratni dogodek. Postati mora razvojni model: način, kako občina razmišlja, načrtuje in izvaja skupne projekte v prostoru, ki je po svoji naravi brezmejen.

Prav zato strategija pomeni skupni razvojni dogovor. Določa smer, v katero želi občina voditi svoj razvoj, in ustvarja podlago za umeščanje projektov, pripravo akcijskih načrtov, usklajevanje proračunskih odločitev, povezovanje partnerjev ter spremljanje napredka. Njena vrednost bo v tem, da bo omogočila bolj zbrane, premišljene in dosledne razvojne odločitve.

3

Pot do strategije

Strategija razvoja MONG 2045 je nastajala kot strokovno voden in participativen proces. Izhajala je iz pregleda obstoječih sektorskih strategij, strokovnih podlag, občinskih razvojnih usmeritev in že evidentiranih ukrepov ([Priloga 3](#)). Hkrati pa je bila nadgrajena z razpravami s številnimi deležniki. Namen procesa je bil oblikovati skupen strateški okvir za dolgoročni razvoj mesta in podeželja ter za krepitev vloge Nove Gorice kot regijskega središča v goriškem širšem mestnem območju in širšem čezmejnem prostoru.

Proces je bil zasnovan postopno. Začel se je z oblikovanjem razvojne vizije in prepoznavanjem ključnih vsebinskih področij, nato pa se je nadaljeval s pregledom sektorskih strategij ter obstoječih ciljev in ukrepov. Oblikovani so bili prvi krovni cilji in nabor možnih ukrepov, ki so bili v nadaljevanju preverjeni, dopolnjeni in preoblikovani na delavnicah ter posvetih z različnimi skupinami deležnikov.

Posebna vrednost procesa je bila v tem, da so se razvojne teme pokazale kot izrazito povezane. Stanovanjska politika, mobilnost, dostopnost storitev, znanje, gospodarstvo, turizem, kultura in urejanje prostora se niso odpirali kot ločena sektorska vprašanja, temveč kot medsebojno soodvisni razvojni pogoji. To je potrdilo potrebo po strategiji, ki presega ozko sektorsko obravnavo in razvoj občine obravnava kot povezan sistem.

V pripravo strategije je bil vključen širok nabor deležnikov. Poleg intenzivnega sodelovanja občinske uprave so v procesu sodelovali predstavniki krajevnih skupnosti, javnih zavodov, gospodarstva, različnih strokovnih skupin, družbenih dejavnosti in mestnega sveta. Skupaj je bilo izvedenih 19 tematskih srečanj, na katera je bilo vabljenih 233 predstavnikov, zabeleženih pa je bilo 179 udeležb. Tudi v času tematskih srečanj z različnimi deležniki so potekali dodatni posveti znotraj občinske uprave in njenih služb. Tak obseg procesa je omogočil, da so bili razvojni cilji preverjeni z različnih vidikov in da strategija odraža širše razumevanje potreb mesta, podeželja ter čezmejnega prostora.

Pri oblikovanju strateškega okvira je bilo na tematskih srečanjih uporabljeno tudi točkovanje ciljev, in sicer kot podlaga za presojo prioritet. Pri nadaljnjem oblikovanju ciljev so bile upoštevane tudi vsebinske povezave, ponavljajoče se teme, razvojni učinek posameznih predlogov in možnost združevanja sorodnih ukrepov v bolj pregledne strateške cilje.

Rezultat procesa je prehod od širokega nabora pobud, ciljev in ukrepov k bolj zgoščenemu strateškemu okviru. Strategija posamezne predloge povzema z različno stopnjo podrobnosti ter jih hkrati umešča v jasno strukturo vizije, razvojnih stebrov, ciljev, razvojnih usmeritev, strateških projektov in kazalnikov. Posamezne ključne projekte je tako mogoče ovrednotiti glede na njihov prispevek k strateškim ciljem, način uresničevanja obeh horizontalnih načel, možne nosilce, časovni okvir izvedbe in podporo viziji MONG 2045.

Skeniraj QR-kodo
za ogled Priloge 3.

4 Razvojni položaj in ključni izzivi mestne občine

Mestna občina Nova Gorica vstopa v obdobje do leta 2045 kot prostor z izrazitimi razvojnimi prednostmi in jasno prepoznanimi strukturnimi izzivi. MONG ima status mestne občine, Nova Gorica pa vlogo regijskega in čezmejnega središča ter skupaj s Šempetrom pri Gorici in Gorico tvori čezmejno urbano območje. Občinski prostor zaznamuje bogata naravna, kulturna, gospodarska in družbena raznolikost. Hkrati se sooča z demografskimi spremembami, vprašanjem razvojne konkurenčnosti, iskanjem ravnotežja med mestom in podeželjem, spremembami v gospodarski strukturi, izzivi čezmejnega upravljanja ter potrebo po večji usklajenosti delovanja javnih sistemov.

Namen tega poglavja je strnjeno opredeliti tista razvojna vprašanja, ki najbolj vplivajo na izbiro vizije, stebrov, ciljev in prihodnjih projektov. Izzivi so zato predstavljeni kot strateška izhodišča za oblikovanje razvojnega dogovora MONG do leta 2045.

4.1

DEMOGRAFSKA ODPORNOST IN PRIVABLJANJE AKTIVNEGA PREBIVALSTVA

Eden ključnih dolgoročnih izzivov občine in regije so demografske spremembe. Projekcije in razvojni trendi kažejo tveganje postopnega zmanjševanja števila prebivalcev, staranja prebivalstva ter pomanjkanja delovno aktivnih oseb. Ti procesi niso značilni samo za Novo Gorico ali Goriško, temveč so del širših slovenskih in evropskih trendov. Največji učinek imajo v prostoru z razpršeno poselitvijo, izrazitim podeželskim zaledjem in omejeno kritično maso prebivalstva. V izdelani demografski študiji je kot pomembno tveganje izpostavljena možnost zmanjšanja števila prebivalcev v regiji do približno 5 % v 20-letnem obdobju, pri čemer so negativni trendi izrazitejši v višje ležečih in redkeje poseljenih delih kot v ravninskih oziroma dolinskih območjih.

Demografska odpornost temelji na stabilnem številu prebivalcev in sposobnosti prostora, da ljudi privablja, razvija njihove potencialne in ustvarja pogoje za njihovo dolgoročno bivanje. Za prihodnji razvoj bodo ključni dostopna stanovanja, kakovostna delovna mesta, izobraževalne in raziskovalne priložnosti, kakovostne javne storitve, varno in zdravo življenjsko okolje ter občutek pripadnosti skupnosti. Mestna občina Nova Gorica mora zato demografski izziv razumeti širše, in sicer kot vprašanje kakovosti bivanja, gospodarske vitalnosti, stanovanjskih možnosti, dostopnosti storitev in privlačnosti prostora za mlade, družine, strokovnjake, ustvarjalce ter nove prebivalce.

4.2

**KRITIČNA MASA IN VLOGA
REGIJSKEGA TER ČEZMEJNEGA
SREDIŠČA**

Mestna občina Nova Gorica ima zaradi opredelitve središča Nova Gorica v državnem omrežju naselij bistveno širšo razvojno vlogo, kot jo določajo njene administrativne meje. Nova Gorica je glede na hierarhijo naselij v SPRS 2050 središče druge ravni, regijsko in čezmejno središče ter s tem del nosilne urbane aglomeracije goriškega širšega mestnega območja. Skupaj s Šempetrom pri Gorici in Gorico tvori čezmejno urbano območje, zato razvoj občine pomembno vpliva na Severno Primorsko (Goriško) razvojno regijo in širši čezmejni prostor. Takšna vloga občini nalaga posebno razvojno odgovornost in ji odpira pomembne priložnosti za povezovanje, usklajevanje ter krepitev funkcij regionalnega in mednarodnega pomena.

Vprašanje kritične mase je za Novo Gorico eno osrednjih strateških vprašanj. Posamezna občina sama ne more vedno zagotoviti obsega prebivalstva, storitev, institucij, kadrov in investicij, ki jih zahteva sodoben mestni razvoj. V povezavi s sosednjimi občinami in čezmejnimi prostorom lahko Nova Gorica oblikuje bistveno močnejši razvojni okvir. Prav zato bo strategija presegla ozko občinsko logiko in Novo Gorico opredelila kot povezovalno središče širšega funkcionalnega prostora. Mesto Nova Gorica ima, upoštevaje meje naselja, približno 13.000 prebivalcev in je po velikosti 13. mesto v Sloveniji. Naselje Nova Gorica skupaj z naselji Solkan, Kromberk, Pristava, Ajševica, Rožna Dolina, Loke in Stara Gora predstavlja skupno urbano območje z 20.000 prebivalci. Upoštevaje čezmejno urbano območje Nove Gorice, Gorice in Šempetra pri Gorici s sosednjimi naselji, presega 60.000 prebivalcev in se po velikosti umešča med največja urbana območja v Sloveniji.

4.3

**MESTO IN PODEŽELJE KOT
POVEZAN RAZVOJNI PROSTOR**

Mestna občina Nova Gorica je prostorsko zelo raznolika občina. Po površini je 10. največja občina v Sloveniji, med mestnimi občinami pa je po površini na 3. mestu. Sestavljajo jo središče Nova Gorica, podeželski del Vipavske doline ter obsežnejša, redkeje poseljena območja Trnovsko-Banjške planote. To dodatno poudarja njeno prostorsko raznolikost in zahtevnost uravnoteženega razvoja. Raznolikost je ena od pomembnih kakovosti občine, vendar hkrati odpira vprašanje notranje povezanosti, enakomerne dostopnosti storitev in občutka skupne razvojne pripadnosti.

Razkorak med mestom in podeželjem predstavlja izziv pri oblikovanju bolj povezanega razvojnega modela. Podeželje ni zgolj zaledje mesta, temveč je prostor bivanja, kmetijstva, lokalne samooskrbe, naravne in kulturne dediščine, turizma, rekreacije, skupnostnega življenja ter novih oblik dela. Mesto zagotavlja storitve, institucije, delovna mesta, izobraževanje in širšo prepoznavnost. Ključno vprašanje strategije je, kako med mestom in podeželjem vzpostaviti razvojno razmerje, ki bo obema prostoroma prinašalo koristi.

4.4

**REGIONALNA KONKURENČNOST
IN CENTRALIZACIJA**

Razvojno problematiko MONG je dobro razumeti tudi v širšem državnem okviru, kjer se razvoj vse bolj koncentrira v osrednjeslovenskem prostoru. Ta izstopa po gospodarski aktivnosti, produktivnosti, izobrazbeni strukturi prebivalstva, koncentraciji delovnih mest in raziskovalno-inovacijskih dejavnostih, medtem ko večina drugih regij relativno izgublja položaj glede na osrednjo Slovenijo.

Ob tem je pomembno tudi vprašanje notranje regijske povezanosti Severno Primorske (Goriške) razvojne regije. Subregijska središča imajo lastne razvojne interese, prometne povezave in institucionalne usmeritve, ki med seboj niso vedno usklajene. Tekmovalnost med območji je lahko razvojno spodbudna, vendar ne sme nadomestiti skupnega regijskega interesa. Nova Gorica bo zato vlogo regijskega središča uresničevala aktivno, s povezovanjem z drugimi občinami, institucijami, gospodarstvom in drugimi partnerji pri skupnih razvojnih vprašanjih ter z oblikovanjem projektov, pri katerih lahko širši goriški prostor nastopa enotneje in močnejše do države ter čezmejnih partnerjev.

4.5

**PREHOD V NOVO
RAZVOJNO EKONOMIJO**

Gospodarska struktura Nove Gorice se je v zadnjih desetletjih pomembno spreminjala. Po obdobju prehoda iz industrijsko-proizvodnega okolja v storitveno gospodarstvo, močno zaznamovano z igralnštvom, se občina danes ponovno sooča z vprašanjem prihodnje gospodarske identitete. Fizično igralništvo izgublja del nekdanjega prostorskega in zaposlitvenega pomena, hkrati pa se odpirajo nove priložnosti na področju visokih tehnologij, digitalnih vsebin, IKT, umetne inteligence, raziskav, inovacij, podjetništva, turizma, kulture, obrti in napredne proizvodnje.

Ob tem se po daljšem obdobju omejenega vlaganja v komunalno opremljanje poslovnih in obrtnih območij ponovno odpira vprašanje prostorskih pogojev za gospodarski razvoj. Ključni izziv je oblikovanje odpornega, raznolikega in ambicioznega gospodarskega okolja. Mestna občina Nova Gorica potrebuje pogoje za kakovostna delovna mesta, poslovne površine, razvoj podpornega okolja za podjetja, močnejše povezovanje med gospodarstvom in znanjem, privabljanje talentov ter boljšo izrabo čezmejnega prostora. Gospodarski razvoj mora biti hkrati povezan s kakovostjo bivanja, stanovanjsko politiko, mobilnostjo, izobraževanjem in prostorskim načrtovanjem.

4.6

OD SIMBOLNE ČEZMEJNOSTI K FUNKCIONALNEMU BREZMEJNEMU PROSTORU

Čezmejno sodelovanje je ena največjih primerjalnih prednosti Nove Gorice. Izkušnja Evropske prestolnice kulture 2025 je pokazala, da lahko Nova Gorica in Gorica skupaj oblikujeta razvojne zgodbe evropskega pomena. Hkrati pa je razkrila, da čezmejno sodelovanje ni samoumevno, temveč zahteva stalno ter zelo zahtevno politično, institucionalno, kulturno, jezikovno in operativno delo.

V prihodnje bo ključno, da se čezmejno sodelovanje razvije v funkcionalen razvojni model, ki presega njen simbolni, projektni in identitetni pomen. To pomeni skupno prostorsko razmišljanje, bolj povezano mobilnost, usklajene storitve, čezmejne programe, skupne institucije, odpravljanje administrativnih ovir in razvoj projektov, ki jih posamezna občina sama ne more izvesti z enakim učinkom. Čezmejno sodelovanje bo postalo način načrtovanja, odločanja in izvajanja razvojnih politik, ki povezuje mesto, podeželje, regijo in čezmejno območje v bolj učinkovit ter prepoznaven razvojni prostor.

4.7

ZAUPANJE, USKLAJENOST IN IZVEDBENA SPOSOBNOST

Nova Gorica je mlado mesto, ki še vedno oblikuje svojo dolgoročno urbano, institucionalno in skupnostno identiteto. V preteklih desetletjih so se v javnosti pogosto pojavljali občutki, da so nekatere priložnosti zamujene, postopki počasni, razvojne odločitve razpršene, različni občinski sistemi pa nezadostno usklajeni. Vse to vpliva na zaupanje v institucijo ter na pripravljenost prebivalcev, deležnikov in partnerjev, da se prepoznajo v skupnih razvojnih pobudah.

Zato je eden ključnih izzivov predvsem izvedbeni. Uspešnost strategije se bo merila v sposobnosti povezovanja občinske uprave, javnih zavodov, javnih podjetij, krajevnih skupnosti, gospodarstva, civilne družbe, sosednjih občin, države in čezmejnih partnerjev. Potrebna bo večja usklajenost med sektorskimi strategijami, jasnejša prioritizacija projektov, boljša priprava izvedbenih nalog, spremljanje napredka ter sposobnost ohranjanja razvojne kontinuitete tudi ob menjavah občinskega vodstva in sestave mestnega sveta.

Skeniraj QR-kodo
za ogled Priloge 1.

4.8

OBČINSKE FINANCE

Izhodišče strateškega razmišljanja temelji na odločitvi, da se občina skupaj z vključenimi deležniki aktivno loti razreševanja prepoznanih razvojnih izzivov. Uresničevanje posameznih projektov in drugih dejavnosti je zato v veliki meri odvisno od angažmaja pristojnih služb, javnih zavodov, partnerjev ter posameznikov. Ob tem je treba upoštevati finančne zmožnosti občine in način usmerjanja investicijskih sredstev.

Mestna občina Nova Gorica razpolaga z letnim proračunom, ki se je v zadnjih petih letih v povprečju gibal okoli 50 milijonov evrov. Od tega je bilo v povprečju približno 20 milijonov evrov namenjenih investicijskim izdatkom. Spremljanje gibanja investicijskih izdatkov se ocenjuje kot primeren kriterij za sledenje dolgoročnemu razvoju občine.

Za potrebe priprave strategije so bili investicijski izdatki razdeljeni v deset kategorij, nato pa je bila preverjena njihova razporeditev v zadnjih petih letih. Pri tem je bil zaznan izrazitejši investicijski skok na področju zdravstva, povezan z gradnjo zdravstvenega doma v letih 2023–2025, ter povečanje investicij na področju kulture zaradi projektov, povezanih z izvedbo Evropske prestolnice kulture, od leta 2024. Podrobnejši pregled je prikazan v [Prilogi 1](#).

Na podlagi strateških usmeritev si bo MONG prizadevala za usklajeno in razvojno naravnano razporejanje investicijskih izdatkov, skladno s prioritetaми te strategije in upoštevanje vsakokratne akcijske načrte. Za doseg zastavljenih strateških ciljev in ohranjanje investicijskega potenciala bo potreben velik angažma glede zagotavljanja drugih virov financiranja, ki ne izvirajo neposredno iz lastnih sredstev občine.

5

Vizija razvoja Mestne občine Nova Gorica do leta 2045

Vizija razvoja MONG do leta 2045 se glasi:

Mestna občina Nova Gorica zagotavlja zdravo in privlačno življenjsko okolje, je brezmejno, evropsko, univerzitetno središče z ambicioznim gospodarstvom.

Vizija izraža zeleno razvojno podobo MONG do leta 2045. V ospredje postavlja kakovost bivanja, brezmejnost, znanje, evropsko vlogo mesta, univerzitetni potencial in željo po ambicioznem gospodarstvu.

Kakovost bivanja

je ključna razvojna usmeritev, ki izhaja iz obstoječih sektorskih strategij, močno pa je bila izražena tudi v okviru participativnega procesa. Je vsebina, ki se intenzivno pojavlja znotraj vizij in strategij mest ter občin na ravni celotne Republike Slovenije, opredeljena pa je tudi v analiziranih podlagah širšega čezmejnega prostora. Pokazalo se je, da prebivalci in drugi vključeni deležniki kakovost bivanja prepoznajo kot pomembno prednost ter vrednoto tega prostora, ki jo je treba ohranjati in razvijati tudi v prihodnje. Vsebina se konkretizira v horizontalnem razvojnem načelu »Trajnostni pristop«, posebej pa je vključena tudi v steber B.

Brezmejnost

je ključna razvojna usmeritev, ki izvira iz pričujoče strategije in je bila potrjena v participativnem procesu. Brezmejnost predstavlja način delovanja, ki je usmerjen v preseganje mej. Meje (državne, medobčinske, sektorske, med narodnimi skupnostmi) neizogibno ostajajo. Ključno je, da se jih zavedamo, jih razumemo in smo pripravljeni pogledati čeznje. Gre za vsebino, po kateri je Nova Gorica prepoznavna in izstopa v slovenskem prostoru ter na podlagi katere se že ustvarjajo vsebine na evropski ravni, npr. Evropska prestolnica kulture 2025. S tem projektom potencial brezmejnosti ni izčrpan. Koncept predstavlja razvojni okvir oziroma nove priložnosti za brezmejne projekte na področju izobraževanja, kulture, gospodarstva, odprave birokratskih ovir itd. Vsebina se konkretizira preko horizontalnega razvojnega načela »Brezmejno«, posebej pa je izražena tudi v stebru E.

Znanje in univerzitetni potencial.

Mestna občina Nova Gorica ima vzpostavljeno kakovostno hrbtnico – omrežje sistema vzgoje in izobraževanja od vrtcev in osnovnih šol do srednješolskega centra ter razvijajoče se univerze. Vzpostavljen je sistem vseživljenjskega izobraževanja, prisotna pa je tudi podpora pridobivanju podjetniških kompetenc. Strategija je usmerjena v krepitev sistema za zagotavljanje kakovostnih kadrov kot primerjalne prednosti, hkrati kakovosten sistem vzgoje in izobraževanja ustvarja bazen posameznikov, ki bodo aktivni na vseh področjih socialnega udejstvovanja, to pa vpliva na vključevanje različnih skupnosti. Vrh sistema predstavlja razvita in prepoznana univerza, ki je izražena kot glavna razvojna usmeritev mesta, kar vpliva na privlačnost našega prostora v širšem merilu. Vsebinsko se konkretizira predvsem v stebrih A in B.

Pomemben del vizije je tudi **ambiciozno gospodarstvo**, ki ustvarja kakovostna delovna mesta in spodbuja višjo dodano vrednost. Mestna občina Nova Gorica v strateških dokumentih zadnjih desetletij ni postavljala gospodarstva na raven strateškega cilja. Ta potreba je bila izrecno poudarjena v izvedenem participativnem procesu. V prihodnosti želi biti prepoznana kot prostor, kjer so omogočeni pogoji za razvoj gospodarstva, ki je razvojno usmerjeno in ambiciozno. Pogoji za to so v zagotavljanju znanja za razvoj kadrov, v obstoječih uspešnih podjetniških zgodbah, podpornem okolju za razvoj podjetništva in razpršeni zaposlitveni strukturi, ki je vezana na širok nabor obstoječih panog. Priložnosti so v nadgradnji programov podpornega okolja, zagotavljanju prostorskih možnosti za razvoj gospodarstva in mrežno-konzorcijskih medsektorskih strukturah. Vsebinsko se izraža zlasti v stebrih A in D. Ambiciozno gospodarstvo zato razumemo široko: kot povezovanje razvojno usmerjenih podjetij, obrtnikov, malih in srednjih podjetij, podpornih institucij, znanja in lokalnih storitev v raznoliko ter odporno gospodarsko okolje.

Vizija presega razumevanje Nove Gorice zgolj kot občine oziroma mesta kot občinskega središča. Opredeljuje jo kot skupnost, ki svojo prihodnost gradi v povezavi s širšo skupnostjo znotraj regije, v odnosu med mestom in podeželjem, s sosednjo Gorico ter širšim čezmejnim prostorom v duhu uresničevanja evropskih vrednot. Skupnost razvija ukrepe in storitve, ki so evropskega pomena.

Vizija je nastajala postopno, na tematskih delavnicah, razpravah z občinskimi službami ter upošteva pregledane državne strateške dokumente, sektorske strategije, strokovne podlage in razvojne pobude. Med pripravo strategije je bila večkrat preverjena, popravljena in prilagojena ključnim razvojnim usmeritvam. Njen namen je bil oblikovati skupno razvojno izhodišče, ki med seboj povezuje strateške stebre, cilje, projekte in prihodnje akcijske načrte.

Živimo brezmejno

Slogan Živimo brezmejno izhaja iz izkušnje GO! 2025 in nadgrajuje sporočilo Go Borderless/ Gremo brezmejno v dolgoročno razvojno usmeritev MONG. Če je bil program GO! 2025 pomemben dokaz, da lahko Nova Gorica in sosednja Gorica skupaj oblikujeta zgodbe evropskega pomena, slogan Živimo brezmejno to izkušnjo prenaša v širši razvojni model občine.

Brezmejnost zato ne pomeni samo čezmejnega sodelovanja med Novo Gorico in Gorico, temveč širši način razmišljanja in delovanja: povezovanje ljudi, krajev, institucij, znanja, gospodarstva, kulture, turizma, mesta, podeželja in skupnosti. Pomeni tudi preseganje administrativnih, prostorskih, sektorskih in mentalnih meja.

V tem smislu slogan neposredno povezuje vizijo in način njenega uresničevanja. Vizija opredeljuje, kakšna naj bo MONG leta 2045, slogan pa izraža, da želi občina to prihodnost graditi z odprtostjo, sodelovanjem, ustvarjalnostjo, povezovanjem in sposobnostjo skupnega delovanja prek meja.

Slogan povezuje vse razvojne stebre. Vizija in slogan skupaj določata temeljno smer strategije: MONG želi do leta 2045 postati prostor, ki živi brezmejno – v načinu razmišljanja, učenja, načrtovanja, sodelovanja in izvajanja razvojnih projektov.

6

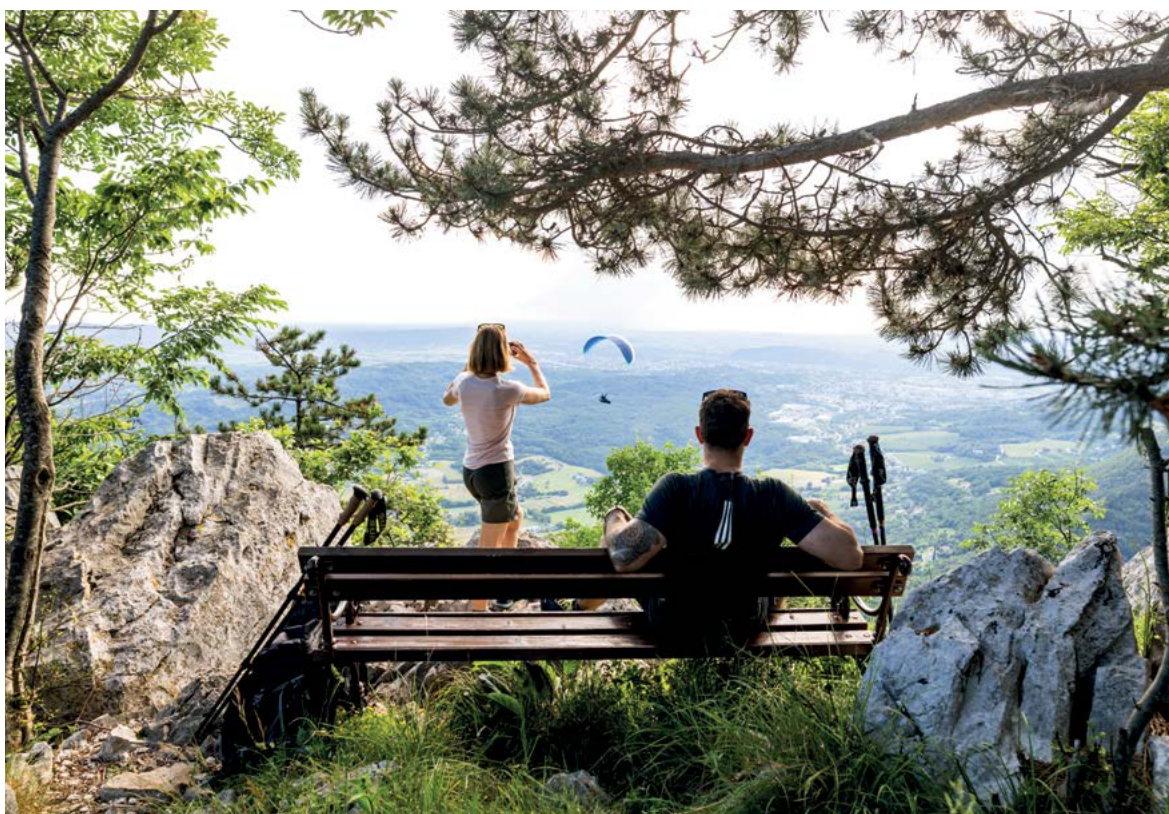
Horizontalni načeli razvoja

Razvojni stebri in strateški cilji opredeljujejo, kaj želi MONG doseči do leta 2045, horizontalni načeli pa določata, kako naj se pripravljajo, presoajo in izvajajo razvojni projekti, programski sklopi ter druge pomembnejše razvojne odločitve.

Horizontalni načeli se uporabljata pri oblikovanju akcijskih načrtov, določanju projektnih in proračunskih prioritet, pripravi investicijskih projektov ter vzpostavljanju partnerstev. Njuna naloga je spodbujati povezovanje, izboljševati kakovost rešitev ter prepoznavati razvojne priložnosti in morebitna tveganja.

Posamezni projekt, programski sklop ali druga razvojna odločitev se presoja glede na obe načeli, vendar ni nujno, da k vsem njunim razsežnostim prispeva v enaki meri. Presoja mora biti opravljena odgovorno ter prilagojena naravi in obsegu posamezne rešitve. Horizontalni načeli ne nadomeščata prostorske, pravne, tehnične, okoljske in finančne presoje, temveč jo dopolnjujeta.

BREZMEJNOST

Brezmejnost je posebno horizontalno načelo Strategije razvoja MONG 2045. Izhaja iz razvojne usmeritve Živimo brezmejno ter pomeni presejanje administrativnih, prostorskih, sektorskih in miselnih meja, kadar takšno povezovanje omogoča kakovostnejše in učinkovitejše rešitve.

Na teritorialni ravni pomeni povezovanje mesta in podeželja, sodelovanje s sosednjimi občinami, Gorico, Severno Primorsko (Goriško) razvojno regijo, državo in širšim evropskim prostorom. Na vsebinski ravni pomeni povezovanje področij, ki se pri razvoju občine medsebojno dopolnjujejo, na primer gospodarstva in znanja, stanovanj in kadrov, mobilnosti in dostopnosti storitev ter kulture, turizma in lokalne identitete.

Presoja po načelu brezmejnosti ne pomeni, da mora vsak projekt vedno obravnavati čezmejno območje oziroma se hkrati udeležati na obeh straneh meje. Njen namen je preveriti, ali bi povezovanje območij, sektorjev, institucij, znanj in uporabnikov lahko povečalo razvojni učinek projekta ter njegov čezmejni vpliv. Na ta način s pripravo ukrepa/rešitve pridemo do zelo izvirnih in učinkovitih rezultatov ter lokalnim projektom že s samo presojo lahko dodajamo osnove za obravnavo na širši ravni.

Pri pripravi projekta se preveri predvsem:

- Ali projekt smiselno povezuje različna območja, področja, institucije ali skupine uporabnikov?
- Ali bi sodelovanje z lokalnimi, regijskimi, državnimi ali čezmejnimi partnerji povečalo njegov učinek?
- Ali projekt dopolnjuje obstoječe programe in načrte ter preprečuje podvajanje rešitev?
- Ali rešitev ustvarja koristi za širši krog uporabnikov in omogoča nadaljnje povezovanje oziroma nadgradnjo?

TRAJNOSTNI PRISTOP

Drugo horizontalno načelo izhaja iz vrednot Novega evropskega Bauhausa in je usmerjeno v zagotavljanje okoljske trajnosti, vključevanja ter kakovosti prostora.

Namen načela je zagotoviti, da razvojni projekti izboljšujejo kakovost bivanja na način, da odgovorno uporabljajo prostor in vire, upoštevajo različne skupine prebivalcev ter so funkcionalno in oblikovalsko kakovostni.

Okoljska trajnost in odpornost

Projekt naj zmanjšuje obremenjevanje okolja, spodbuja učinkovito in krožno rabo virov, upošteva podnebna tveganja ter omogoča dolgoročno in gospodarno uporabo.

Kakovost prostora in rešitev ter uporabniška izkušnja

Projekt naj bo funkcionalen, kakovostno oblikovan, prilagojen značilnostim prostora in potrebam uporabnikov. Prispeva naj k identiteti prostora, dobremu počutju in dolgoročni kakovosti bivanja. Pri programih in storitvah se presoja kakovost rešitve ter njena razumljivost, uporabnost in prilagodljivost.

Vključenost in dostopnost

Projekt naj upošteva potrebe različnih generacij in skupin prebivalcev ter zagotavlja fizično, digitalno, vsebinsko in finančno dostopnost. Pri njegovi pripravi naj bodo smiselno vključeni uporabniki, lokalna skupnost in drugi pomembni deležniki.

Pri pripravi projekta se preveri predvsem:

- Ali projekt odgovorno uporablja prostor, energijo, materiale in druge vire ter upošteva podnebna tveganja?
- Ali je rešitev funkcionalna, trajna, kakovostno oblikovana in prilagodljiva prihodnjim potrebam?
- Ali je projekt dostopen različnim skupinam uporabnikov in zmanjšuje razvojne oziroma socialne neenakosti?
- Ali so bili uporabniki in relevantni deležniki ustrezno vključeni v njegovo načrtovanje ter izvajanje?

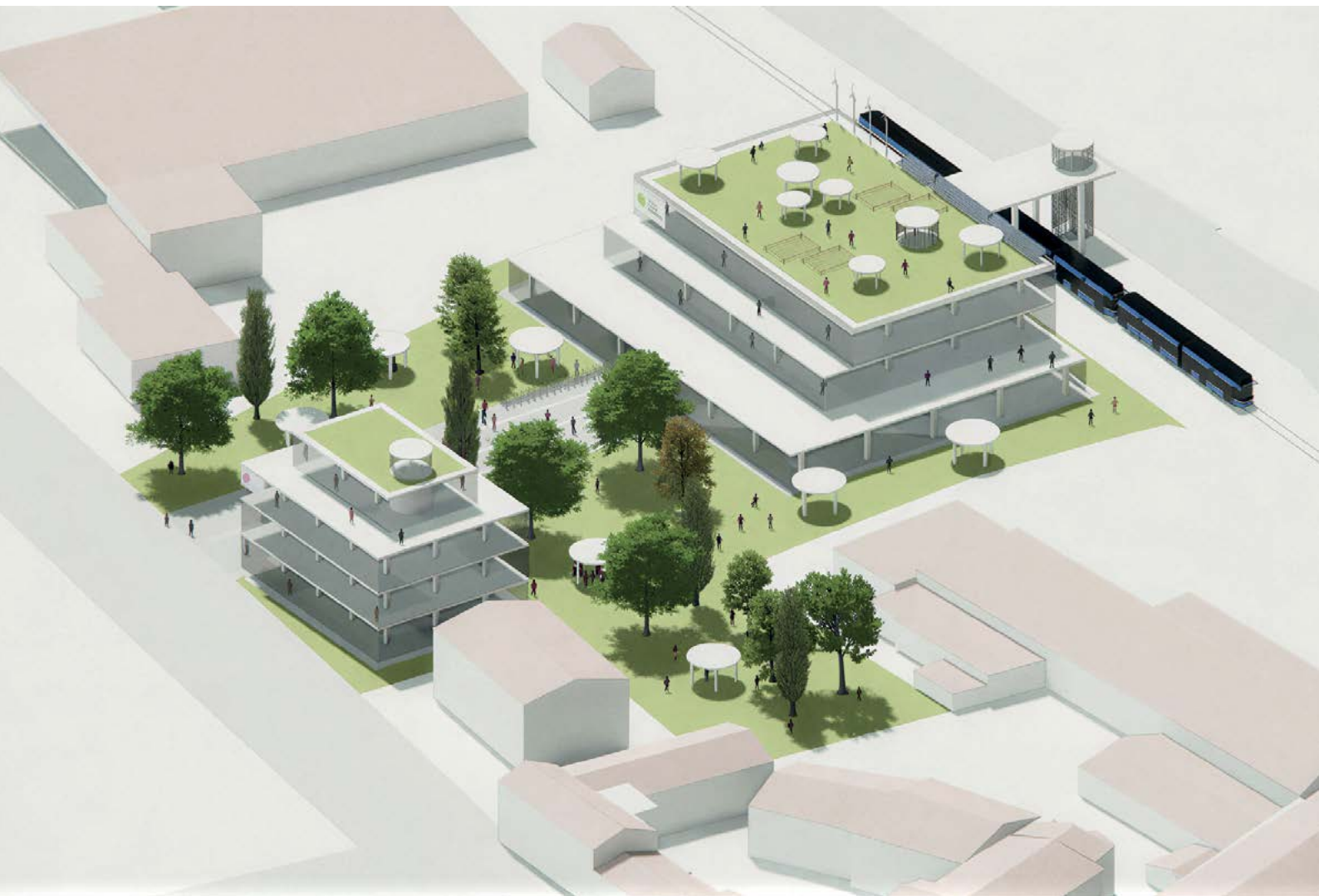
UPORABA HORIZONTALNIH NAČEL PRI IZVAJANJU STRATEGIJE

Prispevek posameznega projekta k horizontalnim načeloma se podrobneje opredeli v akcijskem načrtu oziroma projektni zasnovi. Presoja vsebuje kratko obrazložitev prispevka, prepoznana tveganja in možnosti za izboljšanje projekta.

Presoja ni namenjena mehanskemu točkovanju ali avtomatičnemu izločanju projektov. Njena naloga je izboljšati njihovo zasnovo, spodbuditi povezovanje in zagotoviti, da se strateške naložbe in programi izvajajo v skladu z dolgoročno razvojno usmeritvijo občine.

UPORABA PRISTOPA NA PRIMERU

Horizontalni pristop

Ali ima projekt brezmejne in trajnostne učinke

Vizija

Ambiciozno gospodarstvo in privlačno življenjsko okolje

7

Razvojni stebri in strateški cilji

Strategija razvoja MONG 2045 temelji na petih razvojnih stebrih, ki skupaj opredeljujejo dolgoročno razvojno smer občine ter zajemajo pet ključnih področij razvoja: gospodarstvo in znanje, družbo, mesto, podeželje in čezmejno sodelovanje. V okviru petih stebrov strategija določa dvanajst strateških ciljev. Cilji so oblikovani tako, da povezujejo več razvojnih vsebin in omogočajo prehod od splošne vizije h konkretnim aktivnostim.

Zaradi preglednosti in omejenega obsega dokumenta so strateški projekti ter programski sklopi predstavljeni ločeno v poglavju 8. Zbrani so v enotnem pregledu, ki prikazuje prispevek posameznega projekta, njegovo povezavo z neposrednim ciljem in dodatnimi strateškimi cilji ter okvirno časovno opredelitev izvedbe.

Za spremljanje uresničevanja Strategije razvoja MONG 2045 je določen nabor strateških kazalnikov po razvojnih stebrih. Kazalniki so izbrani tako, da merijo dolgoročne razvojne spremembe, ne pa posameznih aktivnosti ali projektnih rezultatov. Namenjeni so spremljanju, ali se razvoj občine kot celote in posameznih razvojnih stebrov premika v smeri zastavljene vizije.

Nekateri kazalniki so zasnovani širše, saj posamezen razvojni cilj pogosto vključuje več medsebojno povezanih vsebin. V takih primerih kazalnik predstavlja strateško merilo napredka na širšem področju, njegova podrobnejša metodološka razčlenitev pa je prikazana v [Prilogi 2](#).

S tem strategija ohranja jasno in pregledno raven spremljanja, medtem ko se podrobnejše opredelitve kazalnikov, izhodiščnih vrednosti, ciljnih vrednosti, nosilcev, rokov in izvedbenih ključnih kazalnikov uspešnosti določijo v akcijskih načrtih. Takšna razmejitev omogoča, da krovna strategija ostane strateški dokument, akcijski načrti pa bodo v nadaljevanju operativno orodje za spremljanje izvajanja in doseganja rezultatov.

Skeniraj QR-kodo
za ogled Priloge 2.

Ambiciozno gospodarstvo

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

7.1

AMBICIOZNO GOSPODARSTVO

Mestna občina Nova Gorica je **občina znanja** z močnim inovativnim in družbeno odgovornim gospodarskim razvojem, kjer nastajajo **nova delovna mesta z visoko dodano vrednostjo**, mladi pa pridobijo vrhunske kompetence za nadaljnje delo.

Gospodarstvo v njej temelji na raznoliki in odporni gospodarski strukturi, hkrati pa bo občina razvijala **prepoznavne razvojne niše na področju visokih tehnologij**, informacijskih in komunikacijskih tehnologij, umetne inteligence, digitalnih vsebin, napredne proizvodnje, zelenih tehnologij ter razvoja novih proizvodov in storitev z visoko dodano vrednostjo. Pri njihovem razvoju se bodo povezovali gospodarstvo, univerza, raziskovalne ustanove in podjetniško podporno okolje.

Pri tem ne zanemarjamo **ostalih gospodarskih panog, obrti in proizvodnje**, saj je razpršena struktura zaposlitve tako znotraj gospodarstva kot v razmerju do drugih družbenih sektorjev zagotovilo za fleksibilnost v primeru kriz. Za razvoj gospodarstva se oblikujejo dinamične prostorske rešitve, ki pozitivno vplivajo na kakovost bivanja.

Zagotovljeni so pogoji za **kakovostno delo**, kar privablja visokokvalificirano delovno silo. Čezmejni vidik zagotavlja delodajalcem dostop do raznolikega nabora kadrovskih profilov.

Poleg dobro razvite verige vzgoje in **izobraževanja za celotno življenjsko obdobje** na območju občine delujejo **raziskovalni inštituti in inkubator podjetij**, ki imajo v mestu Nova Gorica tudi osrednjo prostorsko vlogo. Gojimo podjetniško okolje, ki spodbuja mala in inovativna podjetja ter omogoča **medsektorsko povezovanje** gospodarstva, turizma, kulture, športa, obrti in izobraževanja za generiranje inovacij z visoko dodano vrednostjo. Pridobivanje novih znanj in kompetenc je zagotovljeno vsem generacijam ter ciljnim skupinam.

Z uresničevanjem ciljev iz stebra A se neposredno naslavlja izzivi poglavij 4.1, 4.3 in 4.5, posredno pa to vpliva tudi na preostale izražene razvojne izzive.

CILJ A1:

Znanje, raziskave, talenti in kadri za razvoj gospodarstva

Mestna občina Nova Gorica bo do leta 2045 vzpostavila močno, razvojno usmerjeno okolje znanja, raziskav in vseživljenjskega učenja, ki bo v tesnem povezovanju med vzgojno-izobraževalnimi ustanovami, univerzo, raziskovalno sfero, podpornimi institucijami in gospodarstvom sistematično razvijalo talente, tehniška in podjetniška znanja ter ustvarjalo pogoje za privabljanje, razvoj in zadrževanje ključnih kadrov.

Cilj poudarja, da gospodarski razvoj občine ni mogoč brez ljudi, znanja in kompetenc. Mestna občina Nova Gorica bo spodbujala in krepila povezovanje med šolami, univerzo, raziskovalnimi institucijami, podjetji in podpornim okoljem ter ustvarjala pogoje za skupne razvojne pobude. Pomembno je, da mladi, strokovnjaki in visokousposobljeni kadri v občini najdejo priložnosti za študij, delo, ustvarjanje ter dolgoročno življenje.

CILJ A2:

Konkurenčno, inovativno in podjetjem prijazno gospodarsko okolje

Mestna občina Nova Gorica bo do leta 2045 razvila konkurenčno, inovativno in podjetjem prijazno gospodarsko okolje, ki bo temeljilo na sodobni poslovni infrastrukturi, razvojni specializaciji, učinkovitem podpornem okolju za podjetja, dostopnih poslovnih površinah, hitrih in predvidljivih postopkih ter močnem povezovanju gospodarstva in znanja.

Cilj se nanaša na pogoje, ki jih gospodarstvo potrebuje za rast, razvoj in vlaganja. To vključuje poslovne in obrtne površine, podporne storitve, jasnejše postopke, boljše sodelovanje med institucijami ter povezovanje lokalnega gospodarstva s širšim čezmejnem prostorom. Namen cilja je okrepiti gospodarsko okolje, v katerem lahko rastejo tako obstoječa podjetja kot nove podjetniške pobude.

CILJ A3:

Trajnostna turistična in doživljajska ekonomija z visoko dodano vrednostjo

Mestna občina Nova Gorica bo do leta 2045 razvila trajnostno, celoletno in mednarodno prepoznavno turistično ter doživljajsko ekonomijo, ki bo povezovala šport, kulturo, ustvarjalnost, ter lokalne posebnosti. Turistična panoga se povezuje tudi z drugimi gospodarskimi sektorji ter ustvarja produkte in storitve z višjo dodano vrednostjo ter upošteva kakovost življenja prebivalcev.

Cilj razume turizem širše kot le posamezne turistične produkte. Za turizem je brezmejnost ključnega pomena, saj povezuje kulturo, šport, naravo, dediščino, podeželje, kulinariko, ustvarjalnost v širšem čezmejnem prostoru. Pomembno je, da se turistični razvoj oblikuje celostno v povezavi s preostalimi lokalnimi gospodarskimi panogami in na način, da se ohranja kakovost življenja prebivalcev. Turistični razvoj ne temelji samo na obisku, temveč na prepoznavnih doživetjih z višjo dodano vrednostjo.

Strateški kazalnik ¹	Navezava na cilj	Opis
Število udeležencev v programih, povezanih z razvojnimi potrebami gospodarstva	A1	Kazalnik prikazuje, ali se vzpostavlja razvojni krog med izobraževanjem, talenti in gospodarstvom. Kazalnik je posebej pomemben zaradi poudarka na znanju, raziskavah, talentih in kadrih.
Dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah	A2	Kazalnik prikazuje kakovost gospodarske strukture, ne samo števila podjetij. Pomemben je zato, ker cilj ne pomeni le seštevka aktivnosti, temveč gospodarstvo z višjo ustvarjeno vrednostjo.
Povprečna doba bivanja turistov	A3	Kazalnik prikazuje kakovost in zadrževanje obiska, ne le obseg promocije. Izpostavljen je pomen razvoja doživljajske ekonomije v smeri višje dodane vrednosti, ne zgolj večjega števila enodnevnih obiskov.

¹Strateški kazalniki so podrobneje opredeljeni v Prilogi 2

B

**Vključujoča
družba**

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

7.2

VKLUČUJOČA
DRUŽBA

Mestna občina Nova Gorica je multikulturna, varna občina z **visoko kakovostjo življenja**, ki nudi stanovanja ter podporno okolje za različne življenjske sloge in različne družbene skupine. Podpira se medsebojna sinergija in sodelovanje mladih, delovno aktivnih in starejših ter medgeneracijski prenos vrednot, znanja in izkušenj.

Investira se v družbeno infrastrukturo za zagotavljanje **nadstandardnih in inovativnih programov**, ki so usmerjeni v maksimalno izkoriščanje ustvarjalnega potenciala prebivalcev na področju vzgoje in izobraževanja, zdravstva ter vseh oblik integracije.

Občina zagotavlja pogoje za pestro kulturno in družabno dogajanje ter prostore za aktivno preživljanje prostega časa (zdravi koridorji). Mesto Nova Gorica je **osrednje kulturno središče zahodne Slovenije** ter še nadalje aktivno razvija svoje kulturno poslanstvo in dediščino Evropske prestolnice kulture 2025, ki imata mednarodni pomen. Ohranjajo in krepijo se slovenska identiteta, slovenski jezik in kultura, hkrati pa se gradi čezmejna identiteta. Občina aktivno skrbi za **varnost** in visoko integracijo tujcev ter kulturno sobivanje vseh občanov.

Šport in **rekreacija** za vse se izraža kot vidik zagotavljanja preventive za zdrav življenjski slog prebivalcev ter družbeno razvojni mehanizem integracije. Spodbuja se ohranjanje **fizične aktivnosti prebivalcev v celotni življenjski dobi**, tudi z zagotavljanjem raznolike športno-rekreacijske infrastrukture.

Družba je **digitalno razvita**: prebivalci lahko vsakodnevne storitve opravijo elektronsko, občina uvede e-volitve, digitalne kompetence so razvite pri vseh generacijah. **Osební medčloveški stik in interakcija** sta prepoznani vrednoti.

Z uresničevanjem ciljev iz stebra B se neposredno naslavlja izzivi poglavij 4.6 in 4.7, posredno pa izziv poglavja 4.1.

B

CILJ B1:

Kakovostno, dostopno in vključujoče življenjsko okolje s človeku prijaznimi storitvami

Mestna občina Nova Gorica bo do leta 2045 nudila kakovostno, dostopno in vključujoče življenjsko okolje s človeku prijaznimi storitvami, ki bo temeljilo na dostopnih stanovanjskih rešitvah, naprednih družbenih storitvah, medgeneracijski solidarnosti, podpori ranljivim skupinam, digitalni dostopnosti, trajnostni mobilnosti ter sodobnih in dobro organiziranih sistemih podpore za vsakdanje življenje prebivalcev.

Cilj poudarja, da kakovost življenja ni odvisna samo od investicij, temveč od celotnega nabora podpornih družbenih storitev za prebivalce. To vključuje dostopna stanovanja, oskrbo, storitve za otroke, mlade, starejše in ranljive skupine, digitalno dostopnost, mobilnost ter dobro organizirane javne in družbene storitve. Vključuje tudi oblikovanje prostora, kjer lahko različne generacije in skupine prebivalcev kakovostno živijo, delajo, se vključujejo v različne dejavnosti in pri tem ostajajo povezani s skupnostjo.

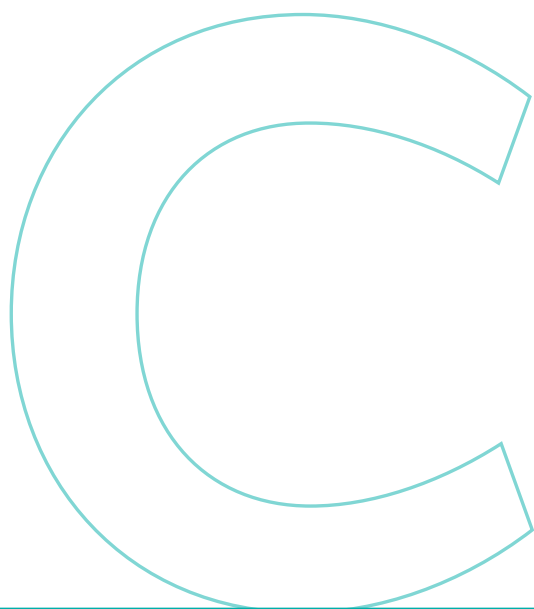
CILJ B2:

Vključujoča, povezana skupnost kulture

Mestna občina Nova Gorica bo do leta 2045 razvila vključujočo, povezano in medkulturno odprto skupnost, ki bo temeljila na kulturi sobivanja, učinkovitemu komuniciranju, integraciji različnih skupin prebivalstva, jezikovni odprtosti in sodelovanju v somestju. Kultura je ključna dimenzija kakovosti bivanja in socialne kohezivnosti ter pomemben dejavnik razvoja slehernega posameznika ter skupnosti.

Cilj se nanaša na družbeno povezanost prebivalcev, ki presega občinske meje. Občina je prostor različnih generacij, kultur, jezikov, življenjskih slogov in izkušenj. Zato je pomembno, da poudarja ter nadgrajuje kulturo dialoga, vključevanja, medsebojnega spoštovanja in sodelovanja. Ob tem se posebej ohranjajo slovenski jezik, slovenska kultura in slovenska identiteta, ki so osnova lokalne in nacionalne pripadnosti. Čezmejna identiteta tega ne nadomešča, temveč dopolnjuje: življenje v somestju z Gorico zahteva odprtost, jezikovne kompetence in sposobnost vsakodnevne sodelovanja prek nacionalne meje. Spodbuja se kakovostna kulturna produkcija, usmerjena v uresničevanje cilja.

Strateški kazalnik	Navezava na cilj	Opis
Delež prebivalcev, zadovoljnih s kakovostjo življenja, vključenostjo in dostopnostjo javnih storitev	B1, B2	Krovni anketni kazalnik zajame učinke, ki jih administrativni podatki težko pokažejo. Povezuje materialne in nematerialne vidike kakovosti življenja. Meri, ali se učinki storitev, stanovanjskih rešitev, mobilnosti, skupnosti in javnih programov odražajo v vsakdanji izkušnji prebivalcev.
Število dostopnih stanovanjskih rešitev, vzpostavljenih ali aktiviranih s sodelovanjem MONG	B1	Kazalnik prikazuje, kako občina izboljšuje pogoje za bivanje mladih, družin, perspektivnih kadrov in ranljivih skupin. Izkazuje kakovost bivanja, socialno vključenost in možnost dolgoročnega ostajanja v občini.

Mesto priložnosti

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

7.3

MESTO PRILOŽNOSTI

Nova Gorica ima zaradi svoje lege ob Gorici posebno razvojno vlogo. Skupaj s Šempetrom tvorita čezmejno somestje, ki presega lokalni okvir in Novo Gorico postavlja v položaj urbanega središča regionalnega ter mednarodnega pomena. Nova Gorica se razvija kot zeleno, kakovostno, dostopno in prepoznavno mesto priložnosti, obenem pa krepi svojo upravno-storitveno, kulturno, gospodarsko in izobraževalno vlogo za širše gravitacijsko zaledje Severne Primorske (Goriške) razvojne regije. V čezmejnem urbanem območju Nove Gorice in Gorice je pri tem pomembno zagotavljati enakovredno in konkurenčno vlogo Nove Gorice ter njenih ključnih funkcij. Skupaj s sosednjimi občinami – Ronkami, Tržičem in Ajdovščino – predstavlja čezmejno širše mestno območje s približno 150.000 prebivalci.

Nova Gorica je “mesto v parku” z izjemnim, posnemanja vrednim morfološkim in tipološkim vzorcem nadaljevanja izgradnje mesta ter urejanja nepozidanih površin. **Urejene obsežne javne površine** omogočajo prebivalcem in obiskovalcem dostop do zelenih, varnih in urejenih prostorov za druženje ter ustvarjanje. Uresničuje se vizija mesta brez avtomobilov, s kakovostnim in udobnim javnim potniškim prometom ter površinami za vse oblike mobilnosti in rekreacijo.

Atraktivnost bivanja zagotavljajo zdravo okolje, geografske danosti, čezmejne priložnosti ipd. **Družbene storitve** in priložnosti, ki so prebivalcem v čezmejnem somestju zagotovljene, **v svetu nimajo primerjave** (čezmejna družbena infrastruktura, univerza, zagotavljanje zdravstvenih storitev, sobivanje različnih kultur, družbeno življenje ...).

Do leta 2045 se zasleduje cilj postati **energetsko vzdržna družba**, ki temelji na zmanjševanju porabe energijskih virov, ki bodo temeljili na lokalno obnovljivih virih. Skrbi se za ohranjanje narave in odprtega zelenega prostora v mestu, dostopnega za vse.

Poselitev temelji na **racionalni rabi prostora**, pristop pa omogoča zagotavljanje temeljne človekove **pravice do doma**. Zagotavlja se učinkovita in dostopna komunalna infrastruktura.

Z uresničevanjem ciljev iz stebra C se neposredno naslavlja izzivi poglavij 4.2 in 4.4, posredno pa izzivi poglavij 4.1, 4.5 in 4.6.

CILJ C1:

Zeleno, zdravo in kakovostno urbano mesto

Nova Gorica bo do leta 2045 zeleno, zdravo in kakovostno mesto, ki bo temeljilo na kakovostno urejenem javnem prostoru, dostopnih stanovanjskih rešitvah, trajnostni mobilnosti, energetske učinkovitih in podnebno odpornih sistemih ter na premišljenem razvoju ključnih mestnih funkcij, ki omogočajo visoko kakovost bivanja za vse generacije.

Cilj poudarja, da mora Nova Gorica svojo prihodnjo privlačnost graditi na kakovosti urbanega prostora. Poudarek je na tem, da se prostorski razvoj ne meri samo po novih gradbenih posegih, temveč po tem, kako izboljšuje vsakdanje življenje prebivalcev. To vključuje urejene javne in zelene površine, dostopna stanovanja, racionalno rabo prostora, kakovosten javni potniški promet, varne pogoje za hojo in kolesarjenje, učinkovito komunalno infrastrukturo ter prehod v energetsko vzdržno in podnebno odporno mesto. Namen cilja je ohraniti najboljše značilnosti Nove Gorice kot mesta v parku ter jih nadgraditi v sodobno urbano okolje za življenje, kakovostno delo, študij in prosti čas.

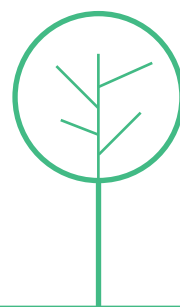
CILJ C2:

Aktivno, povezano in prepoznavno mesto priložnosti

Nova Gorica bo do leta 2045 postala aktivno, povezano in mednarodno prepoznavno mesto priložnosti, ki bo s športom, rekreacijo, kakovostnim prostim časom, čezmejnimi povezovanjem ter identiteto prostora miru in dialoga krepilo kakovost življenja, družbeno vitalnost in prepoznavnost mesta v širšem evropskem prostoru.

Cilj poudarja krepitev identitete odprtega mesta, prostora miru, dialoga in sodelovanja ter nadgrajuje razvojni zagon, ki ga je prinesla Evropska prestolnica kulture 2025. Čezmejna družbena infrastruktura, univerza, zagotavljanje zdravstvenih storitev, sobivanje različnih kultur, družbeno življenje, izobraževalne priložnosti ter možnost zaposlitve v perspektivnih in inovativnih panogah dajejo mestu izjemno prepoznavnost, svojim prebivalcem pa nešteto priložnosti za kakovostno bivanje, delo in vzgojo prihodnjih rodov. Zagotavlja se učinkovita in dostopna komunalna infrastruktura.

Strateški kazalnik	Navezava na cilj	Opis
Obseg zelenih, senčenih, vodoprepustnih in kakovostno urejenih javnih površin	C1	Kazalnik prikazuje, ali se mesto razvija kot zeleno, zdravo in podnebno odpornejše urbano okolje ter ali se posledično fizično izboljšuje kot prostor srečevanja, bivanja, rekreacije in javnega življenja.
Delež poti, opravljenih peš, s kolesom in javnim prevozom	C1	Kazalnik meri modalni razrez vsakodnevnih poti. Spremembe odražajo skupni učinek javnega prevoza, peš in kolesarske infrastrukture, prostorskega razvoja ter potovalnih navad.
Obisk in uporaba ključnih mestnih kulturnih, športnih, rekreacijskih in prostočasnih vsebin	C2	Meri se število obiskov oziroma udeležencev v izbranih kulturnih, športnih, rekreacijskih in prostočasnih programih ter objektih. Kazalnik prikazuje uporabo mestnih priložnosti, ne le obstoj infrastrukture.

Vitalno podeželje

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

7.4

VITALNO PODEŽELJE

Podeželje v Mestni občini Nova Gorica je **poseljeno in aktivno**, z obdelovalnimi površinami, prostori za razvoj obrti in pristnim turizmom, ter zagotavlja športne in rekreacijske vsebine. **Podeželje učinkovito sodeluje z mestom**, kar obema prinaša pozitivne učinke.

Prebivalcem so dostopni udobni javni prevozi, **osnovne storitve** in družabno življenje. Učinkovita mreža družbenih storitev je zagotovljena tudi na podeželju.

Spodbujajo se **tradicionalne in trajnostne podeželske dejavnosti** (kmetijstvo, obrt in storitve).

Kmetijstvo je usmerjeno v naravne in ekološke prakse, občina pa s pametnim upravljanjem vodooskrbe, namakanja in energetike omogoča **visoko stopnjo samooskrbe oziroma neodvisnost pri preskrbi s hrano**. Ugodno podnebje se izkorišča za pridelavo sadja, zelenjave in vina, pri čemer se spodbujajo mladi prevzemniki kmetij. Mreža oskrbe s proizvodi s podeželja skrbi za celotno čezmejno somestje in je širše prepoznana na nacionalni ravni.

Z naravnimi viri se gospodari odgovorno. Ohranjajo se naravna mokrišča in habitati ter učinkovito gospodari z gozdovi in lesom, kar prispeva k prirastku gozdov in odpornosti na podnebne spremembe. **Poselitev na podeželju se ohranja in dopolnjuje.** Vzpostavljajo se učinkoviti načini za strokovno vodeno obnovo in rabo obstoječega stavbnega fonda ter stavbnih zemljišč.

Z uresničevanjem ciljev iz stebra D se neposredno naslavlja izziv poglavja 4.3, posredno pa izzivi poglavij 4.5 in 4.7.

CILJ D1:

Produktivno, samooskrbno in razvojno naravnano podeželje

Podeželje Mestne občine Nova Gorica je produktivno, samooskrbno in razvojno naravnano. Temelji na sodobni in trajnostni kmetijski proizvodnji, aktivni rabi kakovostnih kmetijskih zemljišč, stabilnem dohodkovnem položaju kmetijskih gospodarstev ter učinkovitih dobavnih verigah. Kmetijstvo in druge primerne gospodarske panoge omogočajo večjo lokalno samooskrbo ter razvoj lokalnih proizvodov z višjo dodano vrednostjo in jasno prepoznavnostjo.

Ta cilj se nanaša na vsakdanje pogoje za življenje na podeželju, kjer je prebivalcem zagotovljena materialna podstat za bivanje in delo. Kmetije, mladi prevzemniki in lokalni ponudniki imajo zagotovljene boljše pogoje za pridelavo, predelavo, trženje ter prodajo lokalnih proizvodov. To pomeni urejena kmetijska zemljišča, namakanje, podporo kratkim dobavnim verigam, povezovanje z javnimi zavodi, gostinstvom in turizmom ter razvoj prepoznavne ponudbe, ki oskrbuje mesto, čezmejno somestje in širši prostor. Poleg osnovne kmetijske panoge se na podeželju razvijajo tudi druge primerne gospodarske panoge, ki izvirajo iz lokalnih značilnosti, pomenijo dopolnitev kmetijskih dejavnosti in razvijajo prepoznavne proizvode.

CILJ D2:

Vitalna lokalna središča, kakovostno bivanje in ohranjena identiteta podeželja

Mestna občina Nova Gorica bo do leta 2045 okrepila vitalnost lokalnih središč in kakovost bivanja na podeželju, pri čemer bo z dostopnimi storitvami, ustrežno infrastrukturo, stanovanjskimi rešitvami, podporo skupnostnemu življenju ter aktivnim ohranjanjem tradicije in kulturne dediščine zagotavljala pogoje za dolgoročno življenje in razvoj podeželskih naselij.

Cilj se nanaša na pogoje za vsakodnevno življenje na podeželju. V praksi pomeni dostopnejši javni prevoz, osnovne storitve, družabno življenje, urejeno infrastrukturo, stanovanjske možnosti in podporo krajevnim skupnostim. Pomemben del cilja je tudi ohranjanje lokalne identitete, tradicije, kulturne dediščine in obstoječega stavbnega fonda. Podeželje ostaja vitalno takrat, ko v naseljih ostajajo prebivalci, so zagotovljene osnovne storitve in družabno življenje ter je okrepljeno medgeneracijsko sodelovanje. Vzpostavljeni so tradicionalni lokalni dogodki in urejeni prostori, kjer se ljudje srečujejo.

CILJ D3:

Privlačno, zdravo in doživljajsko podeželje priložnosti

Mestna občina Nova Gorica bo do leta 2045 razvila privlačno, zdravo in doživljajsko podeželje priložnosti, ki bo na podlagi krajine, rekreacije, turizma, zdravja, dobrega počutja, športa in novih oblik dela ustvarjalo raznolike razvojne možnosti za prebivalce in obiskovalce ter krepilo prepoznavnost podeželja v širšem prostoru.

Podeželje ponuja tudi možnosti za turizem, rekreacijo, zdravje, šport, ustvarjalnost in lokalne storitve. Cilj zato v praksi naslavlja razvoj pristne turistične ponudbe, programov v naravi, športnih in rekreacijskih vsebin, obnovo dediščine, uporabo lokalnih proizvodov ter podporo dejavnostim, ki jih je mogoče razvijati na podeželju. Med njimi so lahko delo na daljavo, manjše storitvene dejavnosti, ustvarjalne prakse, delavnice in vodena doživetja. Namen cilja je, da podeželje ostane prostor življenja za stalne prebivalce, hkrati prepoznavno tudi kot prostor kakovostnih doživetij, zdravja, rekreacije in novih razvojnih priložnosti.

Strateški kazalnik

Navezava na cilj

Opis

Število aktivnih lokalnih ponudnikov, predelovalcev in obrtnikov, vključenih v lokalne proizvodne in kratke dobavne verige

D1

Kazalnik prikazuje razvoj lokalne proizvodne in samooskrbne osnove podeželja. Vključuje kmetijska gospodarstva, predelovalce, obrtnike in druge lokalne ponudnike, ki svoje proizvode ali storitve vključujejo v organizirane lokalne prodajne in oskrbne poti, na primer v oskrbo javnih zavodov, gostinstvo, turizem, tržnice, zadruge in druge oblike neposredne prodaje.

Demografska vitalnost podeželskih naselij

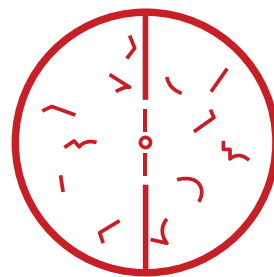
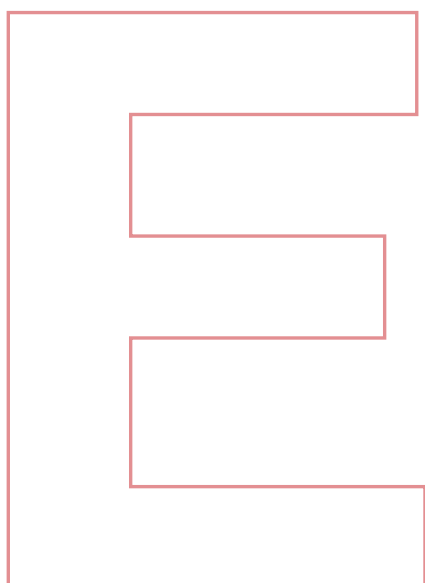
D2

Meri dolgoročno gibanje števila prebivalcev in starostno strukturo izbranih podeželskih naselij. Kazalnik se interpretira skupaj z dostopnostjo storitev, stanovanjskimi možnostmi in prometno povezanostjo. Če podeželje izgublja prebivalce ali se izrazito stara, tudi drugi ukrepi nimajo dolgoročnega učinka.

Obisk in uporaba ključnih podeželskih rekreacijskih, dediščinskih in doživljajskih območij

D3

Meri uporabo izbranih podeželskih rekreacijskih, dediščinskih in doživljajskih območij. Pri interpretaciji se upoštevajo nosilnost prostora, sezonskost in kakovost ponudbe.

Goriška evroregija

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

7.5

GORIŠKA EVROREGIJA

Steber izraža razvojni potencial brezmejnosti. Izhodišče za analizo je podano upoštevaje izkušnjo Evropske prestolnice kulture 2025 kot priložnosti čezmejnega sodelovanja, ki se lahko prenese tudi na druga področja delovanja.

Z združitvijo potenciala, ki ga imata **Severno Primorska (Goriška) razvojna regija ter pokrajina Gorica**, se obmejnimi občinami na Goriškem zagotovi edinstvena priložnost za razvoj. Regija živi in diha skupaj – prebivalci z obeh strani meje vsakodnevno sodelujejo pri delu, izobraževanju, kulturi, športu in prostem času. Z 250.000 prebivalci čezmejna regija zagotavlja lastno kritično maso za nadaljnji razvoj. **Regija ustvarja nove standarde na ravni EU.**

Goriška evroregija prebivalcem in obiskovalcem nudi bogato izkušnjo na osnovi evropskih vrednot, miru, trajnosti, povezanosti in varnosti. **Evroregija pomeni upravljanje lokalnih zadev v dialogu** ter nadaljnji razvoj povezanih in dopolnjujočih čezmejnih funkcij (gospodarstva, logistike, športa, zdravstva ...).

Goriška evroregija je **podnebno odporna, racionalna in skrbna pri rabi prednostno lastnih naravnih virov**. Povezana je na področju vodooskrbe, energetike in ključne infrastrukture, upravlja skupne javne službe in zavode ter razrešuje skupne izzive. Raznoliko, zdravo okolje privablja nove prebivalce, ki krepijo primerjalno prednost in bogatijo goriško evroregijo. Vzpostavljena je **čezmejna visokotehnološka ekonomska cona, izobraževalni evrokampus ter evropsko središče mladih podjetnikov**, ki privablja talente iz širše regije.

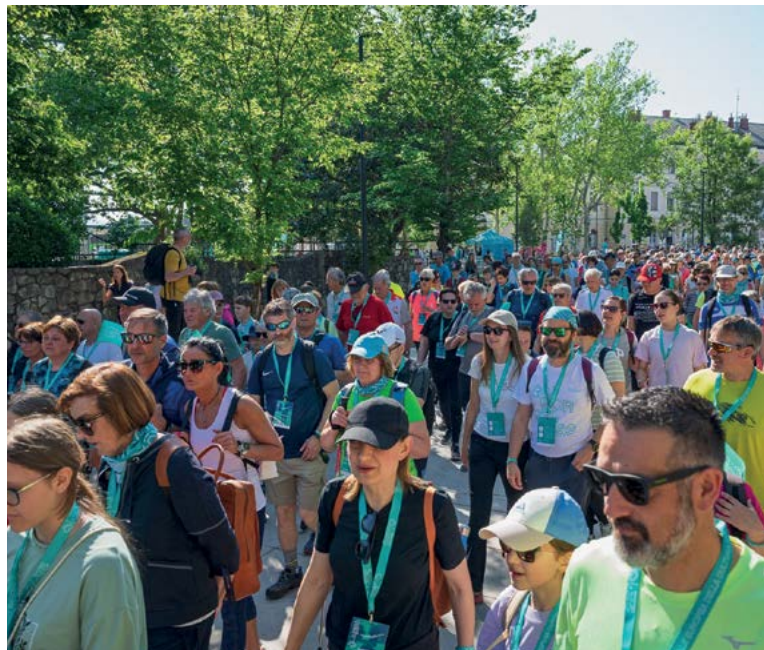
Z uresničevanjem ciljev iz stebra E se neposredno naslavlja izziv poglavja 4.6, posredno pa izzivi poglavij 4.1, 4.2 in 4.8.

CILJ E1:

Usklajeno upravljano in funkcionalno povezano čezmejno somestje

Mestna občina Nova Gorica bo do leta 2045 skupaj z Gorico in drugimi ključnimi partnerji soustvarila usklajeno upravljano in funkcionalno povezano čezmejno somestje, ki bo temeljilo na odpravljanju administrativnih in sistemskih ovir, skupnem načrtovanju, povezanih mobilnostnih, energetskih in varnostnih sistemih ter učinkovitem zagotavljanju skupnih javnih storitev za prebivalce in uporabnike prostora.

Cilj naslavlja delovanje čezmejnega somestja v praksi. V ospredju so vsakdanja vprašanja prebivalcev, podjetij, javnih ustanov in obiskovalcev: prehajanje meje, javni prevoz, skupne storitve, usklajena infrastruktura, energetski in vodni sistemi, civilna zaščita, varnost ter sodelovanje občinskih uprav in drugih institucij. Namen cilja je, da Nova Gorica in Gorica s partnerji razvijata rešitve, ki ljudem olajšajo življenje, institucijam omogočajo učinkovitejše delo, prostoru pa dajejo večjo razvojno moč.

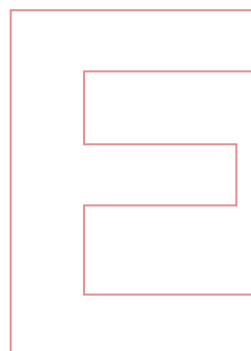

CILJ E2:

**Mednarodno privlačna,
odprta in prepoznavna
evroregija**

Mestna občina Nova Gorica bo do leta 2045 skupaj z Gorico in drugimi ključnimi partnerji razvila mednarodno privlačno, odprto in prepoznavno evroregijo, ki bo s skupno promocijo, kulturo, podjetništvom, jezikovno odprtostjo, priložnostmi za mlade ter visoko kakovostjo bivanja, dela, študija in prostega časa krepila svojo vlogo v evropskem prostoru.

Cilj se nanaša na zunanjo prepoznavnost in privlačnost goriške evroregije. V praksi pomeni skupno promocijo prostora, razvoj čezmejnih kulturnih, izobraževalnih, podjetniških, športnih in turističnih vsebin ter krepitev pogojev za študij, delo, bivanje in prosti čas na obeh straneh meje. Poseben pomen imajo mladi, talenti, podjetniki, raziskovalci, ustvarjalci in novi prebivalci, ki lahko v širšem čezmejnem prostoru prepoznajo več priložnosti kot v posameznem mestu ali občini.

Strateški kazalnik	Navezava na cilj	Opis
Število skupnih čezmejnih javnih storitev, sistemov ali upravljavskih rešitev	E1	Meri število trajno delujočih skupnih ali usklajenih storitev, sistemov in upravljavskih rešitev. Enkratni dogodki in projekti brez nadaljnjega delovanja se ne upoštevajo. Kazalnik presega simbolno sodelovanje in meri funkcionalno povezanost prostora.
Uporaba čezmejnih mobilnostnih povezav	E1	Meri število uporabnikov čezmejnih prometnih storitev (potnikov in uporabnikov mreže izposoje koles Go2Go). Kakovost in zadovoljstvo uporabnikov se spremljata z dopolnilno periodično anketo.
Mednarodna udeležba v skupnih čezmejnih kulturnih, izobraževalnih, podjetniških, športnih in turističnih programih	E1, E2	Meri število udeležencev in obiskovalcev iz širšega evropskega ter mednarodnega prostora v izbranih skupnih čezmejnih programih.

8

Strateški projekti in programski sklopi

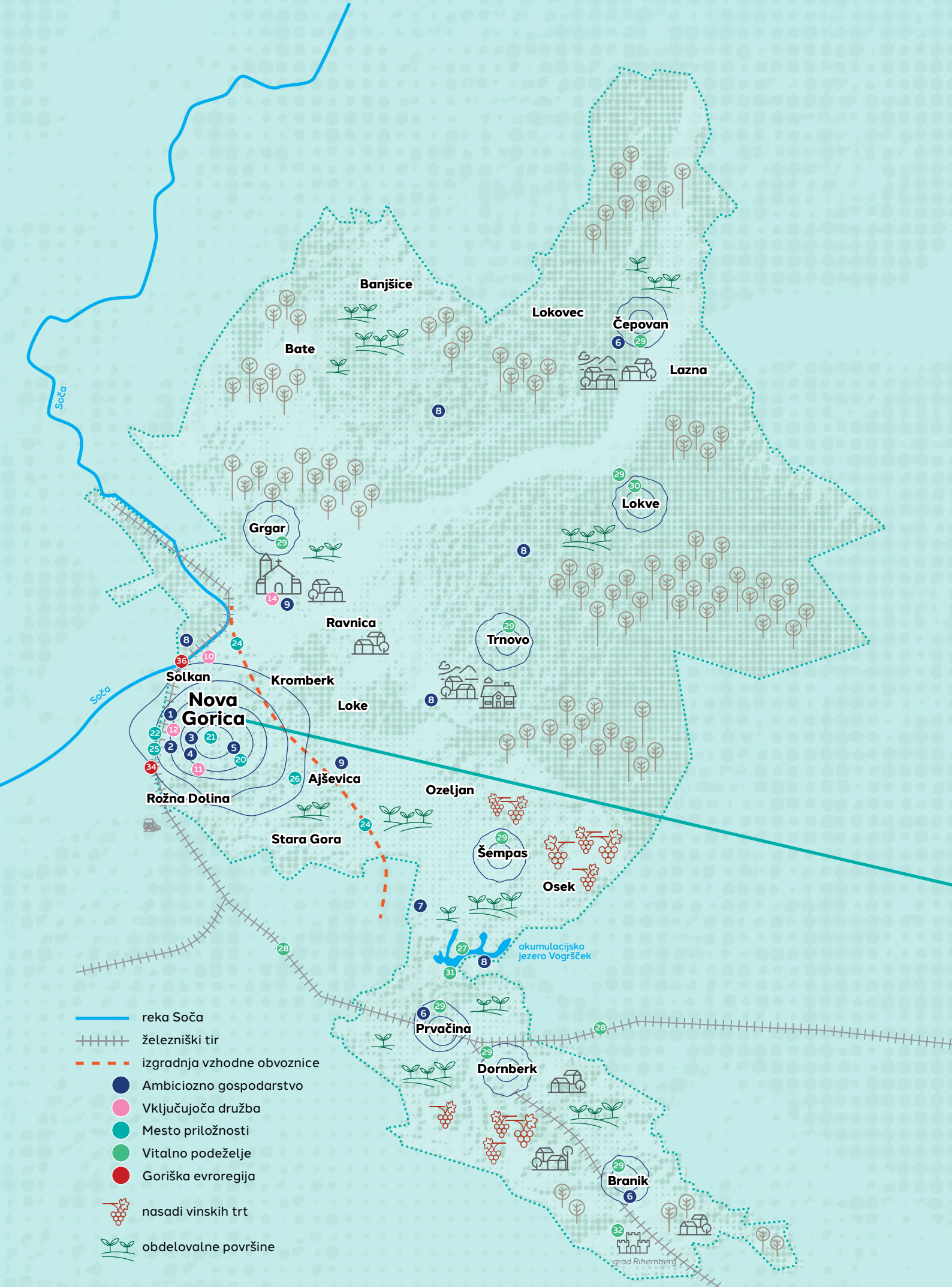

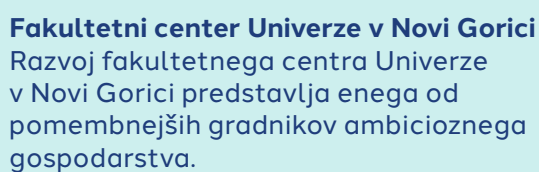
Strategija razvoja MONG 2045 se bo uresničevala skozi projekte, programske sklope in partnerske pobude. Ker pomembnejši razvojni projekti pogosto presegajo eno samo področje, so v nadaljevanju prikazani glede na primarni strateški cilj in druge cilje, ki jih dodatno podpirajo. Podrobnejša presoja strateških projektov in programskih sklopov po obeh horizontalnih načelih se izvede pri pripravi akcijskih načrtov ter projektnih zasnov.

Projekti so bili izbrani glede na obstoječe projektne ideje MONG, ki so v različnih fazah obdelave, in projekte, ki so vključeni v obstoječe sektorske strategije ali so bili izpostavljeni kot pobude v participativnem procesu. Prikazani projekti v največji meri prispevajo k strateškim ciljem in imajo potencial za uresničevanje horizontalnih načel.

Nabor projektov ni dokončen. V obdobju uresničevanja strategije se lahko pojavijo tudi nove projektne ideje, ki prispevajo k ciljem in niso še vključene v izdelani seznam. Podrobnejša presoja strateških projektov in programskih sklopov po obeh horizontalnih načelih se izvede pri pripravi akcijskih načrtov ter projektnih zasnov.

Časovna oznaka prikazuje predvideno obdobje pričakovanega zaključka projekta oziroma doseganja njegove ključne izvedbene faze. Pri programskih sklopih in trajnejših razvojnih dejavnostih označuje obdobje, do katerega naj bi bil vzpostavljen sistem, program ali prvi celovit rezultat. Časovna razvrstitev je okvirna ter se preverja in posodablja v akcijskih načrtih.

Mestna občina Nova Gorica s strategijo razvoja do leta 2045 želi poudariti njene prepoznane kakovosti in nadaljevati razvoj skladen z njimi. Izbor projektov podpira vizijo razvoja občine in njene razvojne usmeritve tako v mestu kot na podeželju.

Kartografski prikaz služi boljšemu razumevanju razvojnih usmeritev Mestne občine Nova Gorica in ne predstavlja dokončnega načrta projektov

Opredelitev časovnega okvirja:

Projekti so označeni s številkami in barvami posameznih razvojnih stebrov. Kartografski prikaz na prejšnji strani prikazuje njihove lokacije. Projekti vsebinske narave na kartografskem prikazu niso prikazani.

	PROJEKT	KAJ PRINAŠA	POVEZAVA S CILJI	ČASOVNI OKVIR
1	Vozlišče znanja v Solkanu	Celovit razvoj univerzitetnega, raziskovalnega, inovacijskega in podjetniškega območja v Solkanu, ki povezuje znanje, raziskave, gospodarstvo in podporne institucije.	Neposredno podpira: A1 Prispeva tudi k: A2, C1, E2	K
2	Razvoj fakultetnega centra Univerze v Novi Gorici	Zagotovitev prostorov in pogojev za razvoj fakultet, študijskih programov, raziskovalne dejavnosti in univerzitetnega življenja	Neposredno podpira: A1 Prispeva tudi k: A2, C1, E2	K
3	Nadgradnja srednješolskega centra Nova Gorica	Prostorska in programska nadgradnja srednješolskega in tehniškega izobraževanja v skladu s potrebami mladih, gospodarstva ter nadaljnjega razvoja znanj	Neposredno podpira: A1 Prispeva tudi k: A2, C1, E2	S
4	Nadgradnja podjetniškega inkubatorja in podpornega okolja	Razvoj prostorov in programov za mentorstvo, mreženje, razvoj talentov ter povezovanje novih podjetij z izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami	Neposredno podpira: A2 Prispeva tudi k: A1, C2	K
5	Prestrukturiranje in revitalizacija poslovne cone Kromberk - Zahod	Prostorska, komunalna in programska prenova poslovne cone za učinkovitejšo rabo površin, razvoj obstoječih podjetij in privabljanje novih dejavnosti	Neposredno podpira: A2 Prispeva tudi k: C1	S
6	Aktivacija PC na podeželju - Branik, Prvačina, Čepovan	Prostorska in komunalna aktivacija poslovnih con v Braniku, Prvačini in Čepovanu za razvoj lokalne obrti, podjetništva ter delovnih mest na podeželju	Neposredno podpira: A2 Prispeva tudi k: D1, D2	S
7	Poslovna cona nacionalnega pomena Turjak - Okroglica	Vzpostavitev poslovne cone nacionalnega pomena za privabljanje razvojno usmerjenih podjetij, ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in dopolnjevanje mreže gospodarskih območij Goriške	Neposredno podpira: A2 Prispeva tudi k: A1	D

K – kratkoročno: predviden zaključek projekta oziroma doseganje ključne izvedbene faze do leta 2032.

S – srednjeročno: predviden zaključek projekta oziroma doseganje ključne izvedbene faze v obdobju 2033–2038.

D – dolgoročno: predviden zaključek projekta oziroma doseganje ključne izvedbene faze v obdobju 2039–2045.

	PROJEKT	KAJ PRINAŠA	POVEZAVA S CILJI	ČASOVNI OKVIR
8	Rekreacijsko-turistična infrastruktura - atrakcije	Aktivacija prostorskih potencialov, razširitev turistične ponudbe, outdoor	Neposredno podpira: A3 Prispeva tudi k: D3	S
9	Rekreacijsko-turistična infrastruktura - mobilnost	Izboljšanje dostopnosti rekreacijskih in turističnih območij z razvojem trajnostnih prevoznih rešitev ter preveritvijo možnosti žičniške povezave med dolinskim in višinskim delom občine	Neposredno podpira: A3 Prispeva tudi k: D3	D
10	Dom vseh generacij Solkan	Vzpostavitev medgeneracijskega in skupnostnega središča, ki povezuje storitve, programe nevladnih organizacij, druženje in podporo različnim generacijam prebivalcev.	Neposredno podpira: B1 Prispeva tudi k: B2	K
11	Rezidenca ob Kornu	Vzpostavitev najemnih oskrbovanih stanovanj s podpornimi prostori, ki izboljšujejo stanovanjsko varnost in pogoje za samostojno bivanje starejših.	Neposredno podpira: B1 Prispeva tudi k: C1, B2	K
12	Izgradnja kompleksa nizkonajemnih stanovanj Majske poljane	Vzpostavitev novega fonda javnih najemnih stanovanj za izboljšanje dostopnosti bivanja in uravnavanje razmer na stanovanjskem trgu	Neposredno podpira: B1 Prispeva tudi k: C1	K
13	Priprava in izvajanje ukrepov za duševno ter fizično odpornost otrok in mladih	Razvoj in uveljavitev sodobnih vzgojno-izobraževalnih programov ter strokovnih pristopov, ki omogočajo razvoj različnih vrst inteligenc, ustvarjalnosti in talentov otrok ter mladih, tudi s primernim vlaganjem v pedagoške kadre in pogoje.	Neposredno podpira: B1 Prispeva tudi k: A1, C2	K
14	Vzpostavitev Paliativne mreže Severne Primorske in razvoj Hospic hiše	Vzpostavitev regionalno povezane mreže izvajalcev paliativne oskrbe, hospic dejavnosti ter podpore bolnikom, svojcem in žalujočim. Projekt vključuje povezovanje zdravstvenih, socialnovarstvenih, nevladnih, prostovoljskih in drugih organizacij, izobraževanje strokovnih delavcev in prostovoljcev, ozaveščanje javnosti ter razvoj Hospic hiše na Sveti Gori kot pomembnega dela regionalne paliativne mreže.	Neposredno podpira: B1 Prispeva tudi k: D2, C2	K

	PROJEKT	KAJ PRINAŠA	POVEZAVA S CILJI	ČASOVNI OKVIR
15	Priprava in izvajanje ukrepov za duševno in fizično odporno skupnost ter dobro počutje vseh prebivalcev	Razvoj in uveljavitev sodobnih programov socialnega, medgeneracijskega in medkulturnega vključevanja za blaginjo ter dobro počutje vseh prebivalcev	Neposredno podpira: B2 Prispeva tudi k: B1, C2, D1	K
16	Letni festival identitete prostora	Razvoj osrednjega letnega dogodka, ki povezuje kulturne, ustvarjalne, kulinarčne ali druge vsebine ter krepi identiteto in prepoznavnost Nove Gorice.	Neposredno podpira: B2 Prispeva tudi k: A3, C2, E2	K
17	Program čezmejnega jezikovnega opismenjevanja in kulturnega dialoga	Podpora učenju slovenskega in italijanskega jezika, dvojezičnim programom ter samozavestnemu in enakovrednemu dialogu med skupnostmi	Neposredno podpira: B2 Prispeva tudi k: E2	K
18	Nadgradnja regijskega sistema zaščite in reševanja	Nadgradnja sedeža regijske izpostave URSZR s ključnimi podpornimi službami, centralno skladišče CZ MONG, čezmejni izobraževalni center pripadnikov enot za zaščito in reševanje	Neposredno podpira: C1 Prispeva tudi k: B1, E1	K
19	Ukrepi za učinkovito upravljanje in varovanje vodnih virov	Projektni sklop zajema aktivnosti ki vključujejo zlasti posodobitev in nadgradnjo magistralnega vodovoda Mrzlek ter druge ukrepe za učinkovito upravljanje in varovanje vodnih virov.	Neposredno podpira: C1 Prispeva tudi k: D1, E2	K
20	Nadgradnja sistema daljinskega ogrevanja Nove Gorice	Posodobitev kotlovnice in omrežja daljinskega ogrevanja, večja uporaba lokalnih obnovljivih virov, zmanjševanje emisij ter preveritev možnosti čezmejne širitve sistema	Neposredno podpira: C1 Prispeva tudi k: E1	S
21	Aktivacija stavbnih zemljišč za večstanovanjsko gradnjo	Prostorska in komunalna priprava območja za prihodnje stanovanjske ali druge mestne vsebine. Prednostna namembnost se določi na podlagi strokovnih podlag.	Neposredno podpira: C1 Prispeva tudi k: B1	S
22	Revitalizacija severnega železniškega območja v Novi Gorici	Prestrukturiranje degradiranega območja za nove izobraževalne, gospodarske, javne in druge mestotvorne vsebine ter boljše povezave prek železniškega prostora	Neposredno podpira: C1 Prispeva tudi k: A1, A2, C2	S
23	Program energetske trajnosti in lokalnih obnovljivih virov	Razvoj energetskih skupnosti, lokalne proizvodnje in shranjevanja energije ter potrebne infrastrukture za večjo energetsko odpornost prostora	Neposredno podpira: C1 Prispeva tudi k: A2	D

	PROJEKT	KAJ PRINAŠA	POVEZAVA S CILJI	ČASOVNI OKVIR
24	Izgradnja vzhodne obvoznice HC-Soška dolina	Vzpostavitev nove cestne povezave med hitro cesto in Soško dolino za razbremenitev regijskega središča Nova Gorica v mestnem jedru, na območju Vojkove ceste, izboljšanje dostopnosti ter učinkovitejše povezovanje gospodarskih in podeželskih območij	Neposredno podpira: C1 Prispeva tudi k: D1, A2	D
25	EPIC – nadgradnja vsebin razstave Mesto na meji	Razvoj razstavnih, izobraževalnih in zunanjih vsebin o zgodovini meje, sobivanju in prihodnosti čezmejnega prostora ter povezovanje z dediščino programa GO! 2025	Neposredno podpira: C2 Prispeva tudi k: A3, E2	K
26	Regijski športni center Ajševica	Razvoj regijskega športnega središča z infrastrukturo za šport, trening, rekreacijo in povezovanje športnih programov	Neposredno podpira: C2 Prispeva tudi k: A3, B1	S
27	Nadgradnja namakalnih sistemov in upravljanje vode za kmetijstvo	Razširitev in učinkovitejše upravljanje namakalne infrastrukture za večjo odpornost kmetijstva, aktivno rabo zemljišč in krepitev lokalne samooskrbe	Neposredno podpira: D1 Prispeva tudi k: D2, D3	K
28	Primestna železniška povezava Most na Soči–Nova Gorica–Ajdovščina	Razvoj pogostejše in za vsakodnevne uporabnike primernejše železniške povezave, usklajene z mestnim in primestnim javnim potniškim prometom.	Neposredno podpira: D2 Prispeva tudi k: A2, C1	K
29	Program revitalizacije lokalnih središč	Celovita prenova javnih prostorov, osnovnih storitev, prometne varnosti, javnih objektov in skupnostnih vsebin v pomembnejših lokalnih središčih	Neposredno podpira: D2 Prispeva tudi k: B1	K
30	Rekreacijski center Lokve	Celovit razvoj Lokve kot celoletnega rekreacijskega in turističnega središča s športom v naravi, nastanitvami, doživetji in programi dobrega počutja	Neposredno podpira: D3 Prispeva tudi k: A3, B1	K
31	Turistično-rekreacijski razvoj območja ob Vogrščku	Ureditev upravljanja ter razvoj trajnostne rekreacijske, turistične in doživljajske ponudbe ob zadrževalniku z upoštevanjem okoljskih in vodnogospodarskih omejitev	Neposredno podpira: D3 Prispeva tudi k: A3, D1	K
32	Grad Rihemberk - središče dediščine in ustvarjalnih praks	Dokončanje obnove ter razvoj programov, ki povezujejo kulturno dediščino, ustvarjalnost, izobraževanje, lokalno skupnost in turizem.	Neposredno podpira: D3 Prispeva tudi k: A3, D1	K

	PROJEKT	KAJ PRINAŠA	POVEZAVA S CILJI	ČASOVNI OKVIR
33	Destinacija za športe v naravi	Ureditev upravljanja ter razvoj trajnostne rekreacijsko-športne, turistične in doživljajske ponudbe	Neposredno podpira: D3 Prispeva tudi k: A3, D1	K
34	Čezmejni zeleni sistem	Vzpostavitev povezane mreže zelenih površin, poti in naravnih območij med Novo Gorico, Gorico in Šempetrom za rekreacijo, varovanje narave, podnebno odpornost ter kakovost javnega prostora	Neposredno podpira: E1 Prispeva tudi k: C1, C2, E2	K
35	Program odpravljanja čezmejnih administrativnih ovir	Sistematično prepoznavanje in reševanje ovir pri delu, študiju, podjetništvu, zdravstvu, mobilnosti ter uporabi javnih storitev na obeh straneh meje	Neposredno podpira: E1 Prispeva tudi k: A2, B1, E2	K-S
36	Čezmejni razvoj območja reke Soče: Soča-Isonzo II	Skupno urejanje in programski razvoj čezmejnega območja ob Soči za šport, rekreacijo, turizem, varnost, dostopnost ter varovanje rečnega prostora.	Neposredno podpira: E1 Prispeva tudi k: A3, C2, E2	S
37	Čezmejno prometno vozlišče Nova Gorica–Gorica–Šempeter pri Gorici	Usklajen razvoj železniških, avtobusnih, kolesarskih in peš povezav ter prestopnih točk v čezmejnem somestju	Neposredno podpira: E1 Prispeva tudi k: A2, B1, C1	S
38	Čezmejni kongresno-kulturni center	Vzpostavitev usklajene mreže prostorov, storitev, organizacije in promocije za večje kongresne, kulturne ter poslovne dogodke v Novi Gorici in Gorici	Neposredno podpira: E2 Prispeva tudi k: A3, C2, E1	K
39	Eurokampus	Vzpostavitev povezanega čezmejnega univerzitetnega okolja, ki usklajuje delovanje univerz, spodbuja mobilnost študentov in krepi mednarodno privlačnost somestja za študij ter raziskovanje.	Neposredno podpira: E2 Prispeva tudi k: A1, C2	K
40	Strateška pobuda za neposredno železniško povezavo Benetke–Gorica–Nova Gorica–Ljubljana	Pobuda za izboljšanje mednarodne in državne železniške povezljivosti Goriške, ki zahteva sodelovanje držav, železniških upravljavcev, občin in čezmejnih partnerjev.	Neposredno podpira: E2 Prispeva tudi k: A2, C1, E1	D

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA

9

Od strategije do izvedbe

Strategija razvoja MONG 2045 določa dolgoročno razvojno smer občine. Uresničuje se z akcijskimi načrti, občinskim proračunom in načrtom razvojnih programov, sektorskimi dokumenti, konkretnimi projekti ter sodelovanjem z razvojnimi partnerji.

Kot naslednji ključni strateški dokument je predvidena izdelava akcijskega načrta za kratkoročno obdobje 2027–2032. V akcijskem načrtu bodo določeni prednostni projekti in programski sklopi, njihovi nosilci in partnerji, čas izvedbe, predvideni finančni viri ter izvedbeni kazalniki. Nabor projektov v strategiji je izhodišče za nadaljnje načrtovanje in ni dokončen; v akcijskih načrtih se preverja in dopolnjuje glede na pripravljenost projektov, razvojne potrebe, razpoložljiva sredstva ter spremenjene okoliščine.

Pri pripravi občinskega proračuna, načrta razvojnih programov in investicijskih odločitev se upoštevajo prispevek posameznega projekta k strateškim ciljem, njegovo razmerje do obeh horizontalnih načel, izvedljivost, finančna vzdržnost ter možnosti pridobivanja državnih, evropskih in drugih sredstev.

Številni projekti presegajo neposredne pristojnosti MONG. Njihova izvedba bo odvisna od uspešnosti sodelovanja z državo, sosednjimi občinami, Občino Gorica in drugimi čezmejnimi partnerji, javnimi zavodi, gospodarstvom, univerzo, krajevnimi skupnostmi, nevladnimi organizacijami ter drugimi nosilci razvoja. Mestna občina Nova Gorica lahko pri posameznem projektu nastopa kot nosilec, partner, koordinator, pobudnik ali zagovornik skupnega razvojnega interesa.

Mestna občina Nova Gorica usklajuje pripravo akcijskih načrtov, povezuje nosilce projektov in spremlja njihovo izvajanje. Občinske službe, javni zavodi in drugi nosilci so odgovorni za naloge na svojih področjih ter za zagotavljanje podatkov o napredku. Način koordinacije, poročanja in delitve odgovornosti se podrobneje določi v akcijskih načrtih.

Novi projekti in pomembnejše razvojne odločitve se preverjajo glede na vizijo, strateške cilje ter horizontalni načeli strategije. Tako se tudi v daljšem časovnem obdobju zagotavljata večja usklajenost občinskih politik in razvojna kontinuiteta.

10

**Spremljanje
napredka**

Skeniraj QR-kodo
za ogled Priloge 2.

Spremljanje napredka omogoča presojo, ali se strategija izvaja in ali se razvoj občine premika v smeri zastavljenih ciljev. Spremlja se izvedba akcijskih načrtov, napredek projektov in programskih sklopov ter gibanje strateških kazalnikov.

Strateški kazalniki so namenjeni spremljanju širših razvojnih sprememb na ravni posameznih stebrov in občine kot celote. Njihova metodologija, viri podatkov in pogostost spremljanja so podrobneje določeni v [Prilogi 2](#). Izvedbeni kazalniki se določijo v akcijskih načrtih. Prikazujejo izvedene aktivnosti, neposredne rezultate, porabo sredstev in napredek posameznih projektov.

Posamezen projekt praviloma ne vpliva neposredno in takoj na strateški kazalnik. Njegovi učinki se lahko pokažejo šele po daljšem časovnem obdobju, na razvojne trende pa vplivajo tudi gospodarske, demografske, družbene in okoljske razmere. Zato se pri strateških kazalnikih presoja predvsem njihovo gibanje v daljšem časovnem obdobju.

Nosilci dejavnosti v sodelovanju z občinsko upravo MONG enkrat letno pripravijo pregled izvajanja veljavnega akcijskega načrta. Pregled vključuje stanje prednostnih projektov, izvedene aktivnosti, pomembnejša odstopanja in razpoložljive podatke o kazalnikih. Strateški kazalnik se v pregled vključi, ko je na voljo nova primerljiva meritev.

Ob zaključku posameznega akcijskega obdobja se pripravi celovit pregled izvajanja strategije. Ugotovitve se uporabijo pri pripravi naslednjega akcijskega načrta, določanju projektov in proračunskih prioritet ter prilagajanju projektnega portfelja, časovnih načrtov, partnerstev in načinov izvedbe.

Takšne prilagoditve ne pomenijo spremembe dolgoročne razvojne smeri. Vizija, razvojni stebri in strateški cilji ostajajo osnova strategije do leta 2045, razen če se strategija formalno posodobi.

11

Skupni razvojni dogovor do leta 2045

Strategija razvoja MONG 2045 je usmerjena k skupnemu razvojnemu dogovoru različnih akterjev tako na območju občine in Severno Primorske (Goriške) razvojne regije kot v čezmejnem širšem mestnem območju in goriški evroregiji. Predstavlja tudi novo smer delovanja celotne skupnosti, ki bo z medsebojnim sodelovanjem in usklajevanjem različnih akterjev lahko gradila boljši svet prihodnosti.

Poudarek, ki presega vsebinske nastavke strategije in opredeljuje premik, ki ga je treba doseči za to, da bi bila strategija izvedljiva, je v vlogi MONG kot odgovornega akterja ustvarjanja razvojnih politik na vseh ravneh. Mestna občina Nova Gorica je v Strategiji razvoja MONG 2045 poleg realizatorja lokalnih pobud opredeljena tudi kot pobudnik razvojnih idej, mrežnik, ki povezuje akterje z različnih področij, in verodostojen partner v kompleksnih razvojnih partnerstvih.

Strategija razvoja MONG 2045 nadalje povezuje razvoj mesta in podeželja ter opredeljuje vlogo Nove Gorice kot regijskega in čezmejnega središča. Občini in njenim partnerjem daje skupno smer za pripravo projektov, usklajevanje odločitev ter določanje razvojnih prioritet.

Obdobje do leta 2045 presega trajanje posameznega mandata občinskega vodstva in mestnega sveta. Strategija zato zagotavlja dolgoročnejšo razvojno kontinuiteto, saj predstavlja usmerjalno orodje za izvedbo dolgoročnih projektov in programskih sklopov. Hkrati omogoča, da se projekti in načini izvajanja prilagajajo novim razmeram, znanju ter potrebam širše skupnosti.

Strategija razvoja MONG 2045 predstavlja proces, ki se s samim sprejemom ne bo zaključil. Ker je strategija zastavljena ambiciozno, bodo strateški projekti terjali veliko aktivacijo nosilcev, strokovnih služb in drugih udeleženih akterjev. Njena vrednost se bo pokazala v tem, ali bodo njene usmeritve upoštevane pri akcijskih načrtih, proračunskih odločitvah, sektorskih dokumentih in vsakodnevnem delu občine ter njenih partnerjev.

Uresničevanje strategije je nenazadnje odvisno od aktivnosti različnih deležnikov, ki bodo strateške usmeritve prepoznali kot svoje lastne. To velja zlasti za zaposlene v občinski upravi in vse ostale posameznike, ki delujejo v različnih občinskih podjetjih, javnih zavodih in drugih inštitucijah, ki z občino neposredno sodelujejo. K uresničevanju strategije lahko prispevajo tudi gospodarstveniki, nevladne organizacije, akterji javnega življenja in drugi nosilci razvoja ter nenazadnje vsi občani. Le tako bo MONG svojo prihodnost gradila kot skupnost, ki živi brezmejno.

KOLOFON

Strategija razvoja Mestne občine Nova Gorica do leta 2045

Naročnik in izdajatelj:

Mestna občina Nova Gorica
Trg Edvarda Kardelja 1
5000 Nova Gorica

Priprava dokumenta:

RRA SEVERNE PRIMORSKE
Regijska razvojna agencija d.o.o. Nova Gorica,
Mestna občina Nova Gorica

Avtorji dokumenta:

Jure Francetič, Erik Lasič, Irena Balantič

Člani usmerjevalne komisije za pripravo strategije:

Aleš Markočič, Erik Lasič, Marko Mikulin, Marinka Saksida, Martina Remec Pečenko, Urška Merljak
Zunanja člana: Matija Ukmar, Jure Francetič

Moderiranje participativnega procesa:

Milena Škrl Marena

Fotografije:

Ana Rojc, Matjaž Prešeren, David Verlič, Mateja Pelikan, Matic Grmek, Leo Caharija, Boris Macarol, Luka Carlevaris, Matjaž Prešeren, Jernej Humar
Posamezne fotografije so bile generirane s pomočjo umetne inteligence.

Oblikovanje:

MARKACIJA, marketing in komunikacija, d.o.o.

Lektoriranje:

Anja Mugerli

Posebna zahvala gre vsem udeležencem delavnic.

avgust 2026

